

KRK

**Przewodnik
pielgrzyma
po Krakowie**

Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

Ścieżkami Jana Pawła II
str. 3

Krakowski Szlak Świętych
str. 21

Śladami św. Siostry Faustyny
str. 35

Papieski Tramwaj nr 8
str. 51

Jednym z wielu powodów, dla których miliony turystów co roku przybywają do Krakowa jest religijny fenomen tego miasta. Od niemal tysiąca lat mieszkańcy okolic, a także pielgrzymi z różnych zakątków świata docierają tu, by w pięknych kościołach pomodlić się przy grobach świętych i błogostawionych oraz przed słynącymi z wielu łask obrazami lub krucyfikami. Przybywają też, by uczestniczyć w barwnych nabożeństwach i procesjach. Wielu korzysta również z duchowej oferty licznych klasztorów i domów rekolekcyjnych zapraszających na kilkudniowe pobyty.

W ostatnim czasie głównym powodem przyjazdów do Krakowa osób zainteresowanych turystyką religijną są postaci bł. papieża Jana Pawła II oraz św. siostry Faustyny Kowalskiej, związanej z dynamicznie rozwijającym się kultem Bożego Miłosierdzia. Pielgrzymi odwiedzają miejsca kultu, ale także inne – naznaczone działalnością tych wielkich ludzi – chodzą ich szlakami, szukają śladów ich obecności. W Krakowie tych śladów jest bardzo wiele. Dlatego w tym wydawnictwie zawarto opisy trzech szlaków poświęconych krakowskiemu świętemu, które mają pomóc w odnalezieniu ich na planie miasta. W kilku miejscach te szlaki krzyżują się, tak jak przez wieki spotykały się ścieżki krakowskich świętych, pomimo, że żyli oni w odległych od siebie czasach. Prowadzą przez 45 kościołów (w tym 11 bazylik mniejszych), 11 klasztorów, 13 innych instytucji, 7 domów mieszkalnych (dostępnych tylko z zewnątrz), 4 parki miejskie oraz większość z działających w Krakowie sanktuariów.

W dotarciu do oddalonych od centrum miejsc pomaga komunikacja miejska. Np. tramwaj nr 8, który łączy centrum miasta z sanktuarium Bożego Miłosierdzia oraz powstającym w jego pobliżu Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!”, przejeżdża też przez uroczne okolice Kazimierza i najstarszą część Podgórze.

Ścieżkami Jana Pawła II

Pozwólcie – zanim stąd odejdę – popatrzę jeszcze stąd na Kraków, na ten Kraków, w którym każdy kamień i każda cegła jest mi droga i popatrzę stąd na Polskę...

I dlatego – zanim stąd odejdę – proszę was, abyście całe to duchowe dziedzictwo, któremu na imię „Polska”, raz jeszcze przyjęli z wiarą, nadzieją i miłością. [...] Abyście nigdy nie zwątpili i nie znużyli się, i nie zniechęcili, abyście nie podcinali sami tych korzeni, z których wyrastamy.

Jan Paweł II, krakowskie Błonia, 10 czerwca 1979 r.

Kraków jest jedynym miastem na świecie, które w swej materialnej tkance ma miejsca związane niemal z całym życiem Jana Pawła II. To właśnie miasto pamięta go jako studenta polonistyki, robotnika, aktora, poetę, seminarzystę, młodego księdza odprawiającego swe pierwsze msze święte, uniwersyteckiego wykładowcę, duszpasterza studentów i rodzin, biskupa, metropolitę krakowskiego i wreszcie jako Głowę Kościoła katolickiego.

Mimo że od powołania na Stolicę Piotrową w 1978 r. Karol Wojtyła (Jan Paweł II) nie mieszkał już w Krakowie, każde jego przybycie do Stołecznego Królewskiego Miasta pozostawiało ślady nie tylko w ludzkich sercach. Chcąc pamiętać o tych spotkaniach, krakowianie stawiają mu pomniki, umieszczają tablice pamiątkowe, nazywają jego imieniem ważne instytucje. Karol Wojtyła (później Jan Paweł II) był więc obecny w Krakowie przez 65 lat swego życia. Krakowianie znają i odwiedzają miejsca z nim związane. Chcąc ułatwić odnalezienie tych miejsc, zwłaszcza przybywającym z innych miast i z zagranicy, wspomniano tu o trzydziestu ośmiu najważniejszych, zaznaczając je również na planie miasta. Trasa biegnąca przez te miejsca nazwana została „Ścieżkami Jana Pawła II”. Przejęcia tych ścieżek może pomóc w lepszym zrozumieniu fenomenu, jaki we współczesnym świecie stanowiła postać bł. Jana Pawła II. Dla niego zawsze *Cracovia totius poloniae urbs celeberrima* („Kraków najstawniejszym spośród polskich miast”).

1 Pałac Biskupi

ul. Franciszkańska 3

Karol Wojtyła zamieszkał tu 10 sierpnia 1944 r. jako student konspiracyjnego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej. Świecenia kapłańskie przyjął 1 listopada 1946 r. z rąk księcia kard. Adama Stefana Sapiehy w jego prywatnej kaplicy. W tutejszej kurii metropolitalnej od 1958 r. ks. Karol Wojtyła pełnił posługę biskupa, a potem metropolity krakowskiego aż do 16 października 1978 r. – dnia wyboru na Stolicę Apostolską. Jan Paweł II mieszkał w tym pałacu podczas każdej z pielgrzymek do Krakowa.

Nad wejściem do budynku znajduje się sławne okno, z którego rozmawiał z przybyłą na spotkania z nim młodzieżą.

Na dziedzińcu pałacu stoi dziś pomnik Jana Pawła II, dar i dzieło Jole Sensi Croci, odsłonięty w maju 1980 r.

Obok kurii metropolitalnej znajduje się główny budynek Papieskiej Akademii Teologicznej, erygowanej w 1981 r. przez Jana Pawła II następczyni Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Uczelnia od 2009 roku nosi nazwę Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II.

2 Bazylika św. Franciszka z Asyżu oo. Franciszkanów

ul. Franciszkańska 2

Ks. Karol Wojtyła miał w tym kościele „swoją” ławkę. Od czasów studenckich bardzo często przychodził tu się modlić. Tutaj podczas pierwszej pielgrzymki do ojczyzny, 9 czerwca 1979 r., Jan Paweł II spotkał się z ludźmi chorymi i uczestniczył w prawykonaniu

kantaty-oratorium *Beatus vir* („Błogosławiony mąż”), napisanej przez Henryka Mikołaja Góreckiego ku czci św. Stanisława Biskupa i Męczennika (na 900-lecie śmierci świętego).

3 Kościół św. Józefa ss. Bernardynek

ul. Poselska 21

Klasztor i barokowy kościół powstały pod koniec XVII w. W ołtarzu głównym kościoła znajduje się nietypowy obraz św. Józefa wędrującego z Jezusem w wieku chłopięcym.

Św. Józef był dla Karola Wojtyły szczególnym wzorem ojca i opiekuna. Jako biskup krakowski kard. Wojtyła często tu przychodził powierzać św. Józefowi trudne sprawy diecezji krakowskiej, bo – jak mówił – „biskup nie może zapomnieć, że ma być ojcem”.

4 Kamienica Dziekańska

ul. Kanonicza 21

Ks. Karol Wojtyła mieszkał tu jako biskup w latach 1958–1967, a wcześniej – od 1951 r. – w sąsiednim domu pod nr 19. Obecnie

Ścieżkami Jana Pawła II Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

w obu tych budynkach mieści się Muzeum Archidiecezjalne Kardynała Karola Wojtyły, w którym m.in. prezentowane są pamiątki związane z Janem Pawłem II. Na portalu kamienicy widnieje wymowny napis *Procul este profani* („Z dala bądźcie, niegodni”). Po przeciwnej stronie ulicy (pod nr. 18) mieści się pierwsza siedziba Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!” powołanego w styczniu 2006 r. przez metropolitę krakowskiego kard. Stanisława Dziwisza.

5 Wyższe Seminarium Duchowne Archidiecezji Krakowskiej

ul. Podzamcze 8

Gmach seminarium zaprojektował architekt Gabriel Niewiadomski. Wzniesiono go w latach 1899–1902. Karol Wojtyła przebywał tu po wycofaniu wojsk niemieckich z Krakowa, od 1945 r. jako student Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej.

6 Bazylika Archikatedralna św. Stanisława ze Szczepanowa i św. Wacława na Wawelu

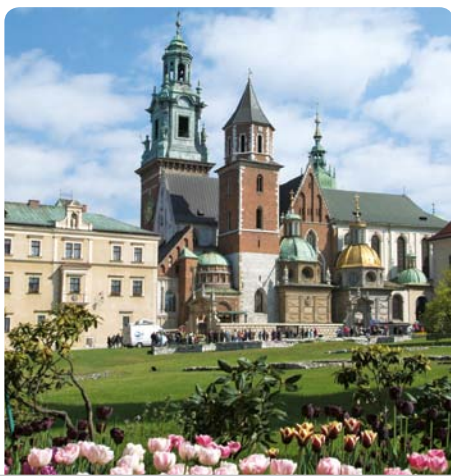
Wawel 3

W podziemiach katedry, w krypcie św. Leonarda, 2 listopada 1946 r. ks. Karol Wojtyła odprawił swoją pierwszą mszę św., m.in. w intencji swoich zmarłych rodziców i brata. W uroczystość św. Wacława, patrona katedry, 28 września 1958 r. ks. Karol Wojtyła został konsekrowany na biskupa. Jako motto na swoim herbie wybrał łacińskie słowa *Totus Tuus* („Cały Twój”). Będąc następcą św. Piotra w Rzymie,

Jan Paweł II przybywał do katedry w latach: 1979, 1983, 1987, 1991, 1997, 1999 i 2002.

Podczas swojej pierwszej pielgrzymki do ojczyzny, w 900. rocznicę męczeńskiej śmierci św. Stanisława BM, modlił się przy jego grobie. Osiem lat później odprawił mszę św. przy łaskami słynącym krzyżu Królowej Jadwigi, a w sierpniu 2002 r. przed konfesją św. Stanisława odmówił modlitwę brewiarzową. Przed katedrą stoi odsłonięty 12 października 2008 r. pomnik Jana Pawła II wykonany z brązu przez Gustawa Zemę i Pawła Pietrusińskiego.

7 Bazylika św. Michała Archanioła i św. Stanisława ze Szczepanowa oo. Paulinów na Skatce

ul. Skateczna 15

Na Skatkę prowadzi z Wawelu szlak pielgrzymi królów polskich, który przemierza coroczna majowa procesja św. Stanisława z udziałem Episkopatu Polski. Karol Wojtyła jako arcybiskup Krakowa był od 1963 r. gospodarzem i uczestnikiem tych procesji.

W 1979 roku, podczas pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski związanej również z uroczystościami 900-lecia śmierci św. Stanisława, odbyło się tu niezapomniane spotkanie z młodzieżą akademicką, a także ze światem nauki, kultury i sztuki. Za szluzką w ogrodzie umieszczony jest krzyż upamiętniający to spotkanie, a w kościele znajduje się popiersie Jana Pawła II. Na placu przed klasztorem stoi pomnik papieża autorstwa Czesława Dźwigaja, odsłonięty 3 listopada 2007 r.

Ścieżkami Jana Pawła II Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

8 Kościół św. Stanisława Kostki xx. Salezjanów na Dębnikach

ul. Konfederacka 6

Był to kościół parafialny Karola Wojtyły podczas jego pobytu na Dębnikach w latach 1938–1944. Młody Wojtyła modlił się często w tutejszej kaplicy Matki Bożej Wspomożenia Wiernych. W lutym 1940 r. poznał tu Jana Tyranowskiego jako współuczestnika religijnych spotkań młodzieży, organizowanych z inspiracji księży salezjanów. W tym kościele 3 listopada 1946 r. ks. Karol Wojtyła odprawił swą pierwszą mszę św. z udziałem wiernych. Tu spoczywają doczesne szczątki sługi Bożego Jana Leopolda Tyranowskiego, swego rodzaju mistrza duchowego młodego Karola Wojtyły.

9 Dom Jana Tyranowskiego

ul. Różana 11 – dostępny tylko z zewnątrz

W tym domu spotykali się członkowie Żywego Różańca, do których (w latach 1940–1944) należał Karol Wojtyła. Grupę tę prowadził sługa Boży Jan Leopold Tyranowski

(1901–1947). Był prostym krawcem, ale jednocześnie człowiekiem o bogatej duchowości. Jego mistrzami duchowymi byli św. Jan od Krzyża i św. Teresa od

Dzieciątka Jezus. Ojciec Święty Jan Paweł II nazwał go „wychowawcą-teologiem, apostołem Bożej wielkości, Bożej piękności”. Jan Tyranowski ujmował innych swoją religijnością. Codzienne, kilkugodzinne medytacje nie zamykały go jednak na innych ludzi, wręcz przeciwnie – wzmagaly w nim potrzebę apostołstwa. W 1997 r. nastąpiło otwarcie procesu beatyfikacyjnego sługi Bożego Jana Tyranowskiego. W marcu 2000 r. proces na szczęblu diecezji został zamknięty, a dokumentację przekazano watykańskiej Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych.

10 Dom przy ul. Tynieckiej 10

– dostępny tylko z zewnątrz

Latem 1938 r. Karol Wojtyła zamieszkał wraz ze swym ojcem (Karolem Wojtyłą seniorem) w dwóch pokojach z kuchnią suterenu domu swojego wuja, Roberta Kaczorowskiego. Przebywał tu w latach 1938–1944 podczas studiów polonistycznych na UJ, pracy

w kamieniołomie i zakładach sodowych oraz studiów filozoficznych w zakonspirowanym seminarium duchownym. Po śmierci ojca Karola Wojtyła w roku 1941 w domu tym zamieszkał przybyły z Wadowic reżyser teatralny i założyciel Teatru Rapsodycznego Mieczysław Kotlarczyk z żoną.

11 Dom przy ul. Szwedzkiej 12

– dostępny tylko z zewnątrz

Karol Wojtyła przebywał tu kilka tygodni po potrąceniu przez ciężarówkę niemiecką

29 lutego 1944 r. Po rekonwalescencji przeniósł się z tego miejsca do seminarium duchownego.

W tym domu mieszkała zaprzyjaźniona z nim Irena Szkocka z córką Zofią Pożniakową i jej mężem. Tutaj kontynuowano spotkania młodych pisarzy, aktorów i malarzy, które wcześniej odbywały się w willi Pod Lipkami na Salwatorze przy ul. Księcia Józefa 55a. W domu przy ul. Szwedzkiej w 1946 r. odbyło się także poprymicyjne spotkanie ks. Karola Wojtyły z przyjaciółmi. Jeszcze jako biskup Wojtyła przychodził tu co roku na śpiewanie kołęd w okresie Bożego Narodzenia.

12 Dom Pod Lipkami

ul. Księcia Józefa 55a

Irena Szkocka, zwana przez Karola Wojtyłę „Babcią Szkocką”, opiekowała się młodym Wojtyłą w swoim domu po potrąceniu go w okolicach ronda Matecznego przez niemiecką ciężarówkę w lutym 1944 r. Tutaj też uczestniczył w organizowanych przez państwa Szkockich wieczorach literacko-muzycznych i pobierał lekcje języka francuskiego.

13 Dom przy ul. Komorowskiego 7

– dostępny tylko z zewnątrz

Jest to miejsce, w którym 22 sierpnia 1941 r. spotkali się przyjaciele Karola Wojtyły i postanowili utworzyć konspiracyjny Teatr Rapsodyczny. Inicjatorem tego niezwykłego teatru słowa był Mieczysław Kotlarczyk, a Karol Wojtyła od początku był jednym z głównych aktorów i współtwórców

Ścieżkami Jana Pawła II

Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

spektakli. Mieszkanie przy ul. Komorowskiego należało do państwa Dębowskich. Teatr Rapsodyczny przetrwał do 1967 roku, kiedy to został zamknięty przez władze komunistyczne.

14 Kamień papieski na Błoniach

Ważący 26 ton kamień granitowy z okolic Morskiego Oka został tu umieszczony w październiku 1997 r. z inicjatywy ówczesnego metropolity krakowskiego kard. Franciszka Macharskiego, w 19. rocznicę inauguracji pontyfikatu Jana Pawła II. Głaz

upamiętnia spotkania Jana Pawła II z pielgrzymami na Błoniach od czerwca 1979 r. Daty kolejnych wizyt w Polsce papieża to: 1979 (pamiętne Bierzmowanie Narodu), 1983, 1987, 1997 i 2002 r. W 1999 r. z powodu nagłej choroby papież nie mógł wziąć udziału w uroczystościach. Napis na kamieniu brzmi: „Ty jesteś Skąta”.

15 Pomnik Jana Pawła II w Parku im. dr. H. Jordana

wejście od al. 3 Maja

W parku stoi pomnik Jana Pawła II autorstwa Stefana Dousy, ufundowany w 2000 r. przez Zarząd Regionu Małopolska NSZZ „Solidarność”. Z tego miejsca szlak wędrówki z Janem Pawłem II po Krakowie wiedzie trasą tzw. białego marszu. 17 maja 1981 r., w odpowiedzi na zamach na Ojca Świętego, pół miliona ludzi ubranych na biało (symbol światłości i dobra) w milczeniu przeszło na krakowski Rynek, aby zmanifestować swą jedność z walczącym o życie papieżem, przeciwstawić się przemocy, dać odpowiedź złu.

16 Dom przy ul. Felicjanek 10

– dostępny tylko z zewnątrz

Po śmierci ojca w 1941 r. Karol Wojtyła mieszkał w tym domu przez kilka miesięcy. Gościny udzieliła mu rodzina Juliusza Kydryńskiego – przyjaciela ze studiów polonistycznych oraz podziemnych działań teatralnych.

17 Filharmonia Krakowska / Dom Katolicki

ul. Zwirzyniecka 1

Inicjatorem budowy Domu Katolickiego był kard. Adam Sapieha. Gmach późniejszej Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie powstał według projektu Józefa Pokutyńskiego w 1931 r. Tutaj 15 października 1938 r. w sali Błękitnej odbył się wieczór literacki „Drogą topolowy most”, podczas którego swoje wiersze czytał także Karol Wojtyła.

18 Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego

ul. Gołębia 24

W 1938 r. Karol Wojtyła rozpoczął studia polonistyczne na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W czasie wojny kontynuował tajne studia między innymi na Wydziale Teologicznym tej uczelni. Na tym uniwersytecie w 1948 r. młody ks. Wojtyła uzyskał stopień doktora

i prowadził wykłady z etyki społecznej, a w 1954 r. habilitował się, jako ostatni przed usunięciem wydziału z UJ. Wszechnica Jagiellońska nie zapomniała o swoim profesorze i 22 czerwca 1983 r. nadała Janowi Pawłowi II doktorat honoris causa.

19 Kolegiata Akademicka św. Anny

ul. św. Anny 11

Karol Wojtyła często modlił się w tym kościele przy relikwiach św. Jana Kantego, profesora Akademii Krakowskiej z XV wieku. Przyszły papież stawiał świętego za wzór pracownikom nauki i studentom. Odwiedzając Kraków w 1997 r., w kolegiacie akademickiej św. Anny wygłosił pamiętne przemówienie do pracowników nauki z okazji 600-lecia Wydziału Teologicznego UJ.

Ścieżkami Jana Pawła II

Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

20 Collegium Maius

ul. Jagiellońska 15

Najstarszy w Polsce, ufundowany w 1400 r., budynek uniwersytecki. W starej auli Uniwersytetu Jagiellońskiego 22 czerwca

1983 r. Jan Paweł II odebrał tytuł doktora honoris causa pierwszej polskiej uczelni. Na Uniwersytecie Jagiellońskim Karol Wojtyła studiował najpierw polonistykę, a następnie teologię. Tutaj w 1949 r. obronił pracę

doktorską o doktrynie wiary w pismach św. Jana od Krzyża. W czasach studenckich był wiceprezesem Towarzystwa „Bratnia Pomoc”, a po ukończeniu studiów prowadził wykłady na Wydziale Teologicznym UJ.

21 Bazylika Mariacka Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny

Rynek Główny

W latach 1952–1957 Jan Paweł II był kaznodzieją i spowiednikiem w tej bazylice. Jako papież odwiedził ją trzykrotnie, a w 1991 r. przy ołtarzu stojącym u jej wejścia odprawił mszę świętą, podczas której dokonał beatyfikacji bł. Anieli Salawy. 17 maja 1981 r. przed bazyliką Mariacką zebrali się wszyscy uczestnicy białego marszu zorganizowanego

po zamachu na życie Jana Pawła II (w ścianę kościoła wmurowane są tablice upamiętniające beatyfikację Anieli Salawy i biały marsz). Kilka dni po śmierci papieża, 7 kwietnia 2005 r., wyruszył stąd na Błonia zorganizowany przez krakowską młodzież Biały Marsz Wdzięczności.

22 Bazylika św. Floriana

ul. Warszawska 1

W tej parafii od sierpnia 1949 r. ks. Karol Wojtyła był wikarym. Tutaj zainicjował działalność duszpasterstwa akademickiego, a jednocześnie kontynuował swoją pracę naukową. Z parafii odszedł w listopadzie 1951 r., pozostając do 1958 r. duszpasterzem akademickim. 18 sierpnia 2002 r. na dziedzińcu bazyliki Jan Paweł II spotkał się z mieszkańcami parafii.

23 Pomnik Jana Pawła II w Parku Strzeleckim

ul. Lubicz

Pomnik Jana Pawła II stojący w parku Strzeleckim został ufundowany przez krakowskie Bractwo Kurkowe, dla upamiętnienia spotkania braci kurkowych z Ojcem Świętym w Watykanie. Monument odsłonięto 1 lipca 2000 r. Figura z brązu, autorstwa prof. Czesława Dźwigaja, osadzona jest na kamieniu z czerwonego afrykańskiego granitu.

24 Grób Rodziców Jana Pawła II na Cmentarzu Rakowickim

lokalizacja wskazana na planie przy wejściu do części wojskowej cmentarza od ul. Prandoty

W nowej części cmentarza znajduje się grobowiec rodziny Wojtyłów i Kaczorowskich. Pochowani są tutaj: matka Jana Pawła II Emilia z Kaczorowskich Wojtyła (zmarła w 1929 r.), ojciec Karol Wojtyła (zmarł w 1941 r.), brat

Ścieżkami Jana Pawła II

Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

Edmund Wojtyła (zmarł w 1932 r.), a także rodzice matki – Feliks i Maria Kaczorowscy oraz trzy inne osoby z rodziny Kaczorowskich. Groby te Jan Paweł II odwiedzał podczas każdego pobytu w Krakowie. Po śmierci papieża w 2005 r. odsłonięty został tu pomnik autorstwa Czesława Dźwigaja, przedstawiający klęczącego Jana Pawła II z różańcem w ręku, zwróconego w kierunku pobliskiego grobu rodziców.

25 Kościół św. Jadwigi Królowej

ul. Łokietka 60

W 1997 r. Jan Paweł II dokonał na Błoniach kanonizacji św. Jadwigi Królowej, a także odwiedził ten kościół, co upamiętnia umieszczona nad wejściem tablica z herbem papieskim. Przed kościołem stoi krzyż z ołtarza, przy którym podczas pierwszej pielgrzymki do Polski w 1979 r. Jan Paweł II odprawił mszę świętą na Błoniach.

26 Szpital im. Jana Pawła II

ul. Prądnicka 80

Pierwsze budynki szpitala zostały zbudowane w 1917 r. jako Miejskie Zakłady Sanitarne. Tutaj m.in. dwukrotnie przebywała na leczeniu św. Siostra Faustyna Kowalska. W 1948 r. instytucja przyjęła nazwę Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. dr Anki. Obecna

Poliklinika Kardiologiczna została zbudowana przez Fundację „Cor Aegrum”. W 1990 r. nadano szpitalowi imię Jana Pawła II. Jego poświęcenia dokonał osobiście Ojciec Święty 9 czerwca 1997 r.

27 Kościół Ecce Homo ss. Albertynek

ul. Woronicza 10

Tutaj mają swój klasztor siostry albertynki, opiekujące się między innymi grobem rodziców Jana Pawła II na Rakowicach. W kościele

znajduje się oryginał obrazu „Ecce Homo” namalowanego przez Adama Chmielowskiego, św. Brata Alberta, postaci przedstawionej przez Jana Pawła II w sztuce „Brat naszego Boga”. Od 1998 roku kościół nosi miano Sanktuarium św. Brata Alberta.

28 Kościół Pana Jezusa Dobrego Pasterza

ul. Dobrego Pasterza 4

Od 1998 r. przy kościele stoi, widoczny z drogi prowadzącej z Warszawy do Krakowa, pomnik Jana Pawła II z rękami uniesionymi w geście ojcowskiej opieki. Pomnik wykonany został dla uczczenia 20-lecia pontyfikatu papieża w warsztacie odlewnika Stanisława Kowalówki, a twarz Jana Pawła II wyrzeźbił Władysław Dudek.

29 Kościół św. Maksymiliana Marii Kolbego w Mistrzejowicach

os. Tysiąclecia 86

W 1971 r. ks. Karol Wojtyła odprawił tu pierwszą pasterkę pod gołym niebem, w miejscu, w którym życie religijne skupiało się pierwotnie wokół słynnej mistrzejowickiej drewnianej budki. W obecności budowniczego kościoła, pierwszego proboszcza tej parafii – ks. Józefa Kurzei, 1 grudnia 1973 r. poświęcone zostały tymczasowe obiekty parafii. 13 maja 1975 r. poświęcono miejsce pod budowę kościoła, a 22 czerwca 1983 r. Jan Paweł II konsekrował kościół pw. św. Maksymiliana Marii Kolbego wybudowany według projektu

Józefa Dutkiewicza. Przed kościołem od 1991 r. stoi pomnik Jana Pawła II wykonany według projektu Gustawa Zemły.

30 Kościół Matki Bożej Królowej Polski ARKA PANA w Bieńczykach

ul. Obrońców Krzyża 1

Historia powstania tutejszej parafii wiąże się z walką o drewniany krzyż postawiony tu przez mieszkańców nowej dzielnicy Krakowa (Nowej Huty), z założenia traktowanej przez władze komunistyczne jako pozbawioną kościołów i symboli religijnych. Od 1960 r. przy tym krzyżu bp Karol Wojtyła odprawił pasterki pod gołym niebem. 14 października 1967 r. – już jako kardynał – sprawował mszę św. na rozpoczęcie budowy kościoła, a 18 maja 1969 r. wmurował kamień węgielny pochodzący z resztek murów konstantyńskiej Bazyliki św. Piotra poświęcony przez ówczesnego papieża Pawła VI. W 1973 r.

Ścieżkami Jana Pawła II

Przewodnik pielgrzymy po Krakowie

ówczesny metropolita krakowski powiedział tutaj: „Chyba nie ma drugiej parafii w archidiecezji, w której bym tak często bywał jako wasz biskup”. 15 maja 1977 r. kard. K. Wojtyła konsekrował kościół pw. Matki Bożej Królowej Polski, zbudowany według projektu architekta Wojciecha Pietrzyka. W czasie pierwszej pielgrzymki do Polski Jan Paweł II, odprowadzając mszę św. w pobliskiej Mogile, wielokrotnie odnosił się do historii powstania tutejszej świątyni zwanej Arką Pana.

31 Klasztor oo. Cystersów w Mogile

ul. Klasztorna 11

Stare, prawie osiemsetletnie opactwo cysterskie w Mogile, wchodzące teraz w obręb Nowej Huty, mieści sanktuarium Podwyższenia Krzyża Świętego, do którego wielokrotnie, jako ordynariusz krakowski,

przybywał Karol Wojtyła. Był tu także jako papież podczas pierwszej pielgrzymki do Polski 9 czerwca 1979 r. Wypowiedziane wówczas przez niego słowa o tym, że nie można oddzielić ludzkiej pracy od krzyża, były nawiązaniem do wcześniejszej o 20 lat walki o możliwość postawienia krzyża i wybudowania świątyni w Nowej Hucie. Na dziedzińcu sanktuarium znajduje się pomnik Jana Pawła II wykonany według projektu Marka Kordyacznego odsłonięty w 2008 r., a także stojące na stylizowanych kolumnach tablice przypominające słowa wypowiedziane tu przez Jana Pawła II w 1979 r. oraz fragment tekstu poematu Juliusza Słowackiego zapowiadającego nadejście słowiańskiego papieża.

Kościół MB Nieustającej Pomocy oo. Redemptorystów

32 Kościół MB Nieustającej Pomocy oo. Redemptorystów

ul. Zamojskiego 56

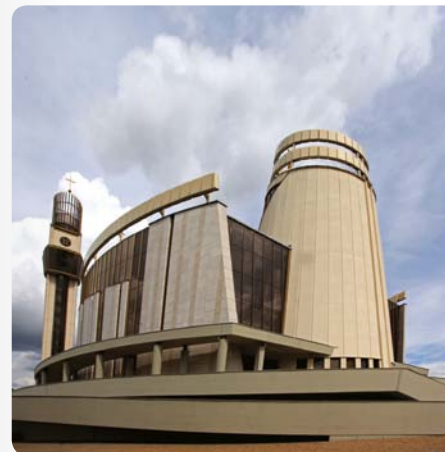
Kościół został zbudowany w 1909 r. według projektu Jana Sasa-Zubrzyckiego. Przed umieszczonym w kościele z obrazem Matki Bożej Nieustającej Pomocy często podczas wojny modlił się Karol Wojtyła w drodze powrotnej z nocnej zmiany z fabryki „Solvay”. Obraz otrzymał w 1994 r. korony papieskie.

33 Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach

ul. Siostry Faustyny 3-9 (patrz str. 39-40)

Ścieżkami Jana Pawła II

Przewodnik pielgrzymy po Krakowie

34 Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!” (w budowie)

ul. Marcika 3

Centrum powstało dla „upamiętnienia wielkiego dziedzictwa osoby i pontyfikatu błogosławionego papieża Jana Pawła II oraz po to, aby jego przykład i słowo zostały przekazane następnym pokoleniom”. Na terenie centrum znajdują się m.in.: kościół (już funkcjonujące Sanktuarium bł. Jana Pawła II), hotel, sale konferencyjne, muzeum i centrum rekolekcyjne.

35 Dawne Zakłady Sodowe „Solvay”

ul. Zakopiańska 62, obecnie – Centrum Sztuki Współczesnej „Solvay”

W zakładach tych Karol Wojtyła był zatrudniony od 11 października 1940 r. – początkowo jako robotnik w kamieniołomach na

Zakrzówku, a od lata 1941 r. do sierpnia 1944 r. w oczyszczalni wody przy kotłowni. Pracował najczęściej na nocnej zmianie, poświęcając wolne chwile na lekturę i modlitwę.

36 Kamieniołomy na Zakrzówku

kapliczka przy skrzyżowaniu ulic: Norymberska-Wyłom

W tutejszych kamieniołomach Karol Wojtyła pracował jako robotnik od września 1940 r. do października 1941 r. Zatrudniono go przy

wysadzaniu wapienia za pomocą ładunków amonitu oraz przy rozbijaniu bloków i ładowaniu ich na wagoniki kolejki wąskotorowej. W późniejszym okresie roznosił ładunki amonitu, a następnie pracował jako pomocnik maszynisty przy kolejce wąskotorowej dojeżdżającej do fabryki „Solvay”.

37 Klasztor oo. Benedyktynów w Tyńcu

ul. Benedyktyńska 37

Powstałe w XI w. opactwo wielokrotnie gościło Karola Wojtyłę, który przyjeżdżał tutaj na swoje dni skupienia i rekolekcje. Jak sam – już jako papież – mówił w czasie krótkiej i niespodziewanej wizyty 19 sierpnia 2002 r., dużo temu miejscu zawdzięczał. Na pożegnanie Jana Pawła II benedyktyni zaśpiewali mu „Ty jesteś Piotr – Opoka”.

Klasztor oo. Benedyktynów w Tyńcu

38 Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II

Kraków – Balice

Port lotniczy w podkrakowskich Balicach (11 km na zachód od centrum Krakowa) 30 listopada 1995 r. otrzymał imię Jana Pawła II. W holu głównym oglądać można płasko-rzeźbę poświęconą Ojcu Świętemu. Na płycie lotniska odbywały się uroczystości powitania i pożegnania pielgrzymującego do Polski Ojca Świętego – przyloty: 14 czerwca 1999 r. i 16 sierpnia 2002 r. oraz wyloty: 10 czerwca 1979 r., 23 czerwca 1983 r., 16 sierpnia 1991 r., 10 czerwca 1997 r., 17 czerwca 1999 r. i 19 sierpnia 2002 r. Podczas tego ostatniego w Polsce pożegnania na lotnisku w Balicach powiedział: „A na koniec coś powiedzieć, żal odjeżdżać”. Odlatujący z Janem Pawłem II samolot zawrócił nad lotnisko i poleciał po raz ostatni nad Kraków, a następnie nad Wadowice i Tatry.

Krakowski Szlak Świętych

Nie ma poza Krakowem drugiego miejsca w tej części Europy, gdzie można znaleźć tyle grobów osób uznanych przez Kościół katolicki za świętych lub błogosławionych. Nie bez powodu Jan Mucante, mistrz ceremonii w delegacji legata papieskiego kard. Gaetano, napisał w 1596 r.: „Gdyby nie było Rzymu, wtedy by Kraków był Rzymem”. Obecnie w tutejszych kościołach spoczywają doczesne szczątki dziewięciu świętych, siedmiu błogosławionych i podobna liczba zmarłych w opinii świętości Sług Bożych.

Modlitwa na grobach osób uznanych za święte jest w chrześcijaństwie praktykowana od dwóch tysięcy (a w Krakowie od niemal dziewięciuset) lat. Poszczególne stulecia miały swe wielkie postaci świętych cieszące się szczególnym kultem i przyciągające do miasta tysiące pielgrzymów. Nie inaczej jest w ostatnich dziesięcioleciach.

Przybywając do Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa warto zwrócić uwagę na fakt, że o jego niezwykłości stanowią nie tylko zabytkowe budynki wpisane w 1978 r. na Pierwszą Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Swoiste genius loci Kraków zawdzięcza przede wszystkim ludziom, którzy tu kiedyś żyli. Groby niektórych z nich, znajdujące się w dziewiętnastu przepięknych krakowskich kościołach, ułożyły się w „Krakowski szlak świętych”. Szlak obejmuje także miejsca kultu trzech męczenników II wojny światowej, których grobów nie znajdziemy, zarówno w krakowskich, jak i w innych świątyniach.

Lista miejsc, po których prowadzi „Krakowski szlak świętych”, jest oczywiście otwarta.

1 Bazylika Archikatedralna św. Stanisława ze Szczepanowa i św. Wacława na Wawelu

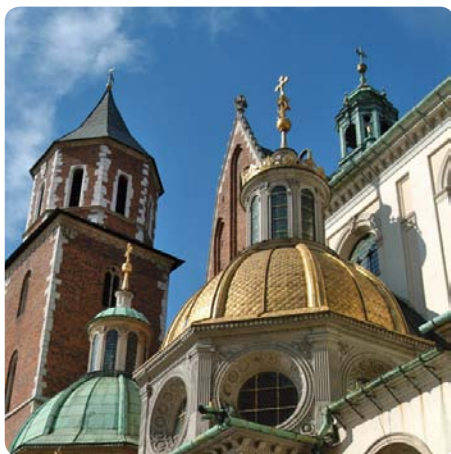
- św. bp Stanisław
ze Szczepanowa (+1079)
- św. Królowa Jadwiga (+1399)
- bł. Wincenty Kadłubek (+1223)
- bp Jan Prandota (+1266)

Jan Paweł II powiedział o wawelskiej katedrze, że zawiera się w niej „ogromna wielkość, którą przemawia do nas cała nasza historia, cała nasza przeszłość”. To tutaj chowano polskich królów, książęta, biskupów i wieszczów narodowych. Pośrodku katedry dominuje barokowa konfesja św. Stanisława (zm. w r. 1079) ze szczątkami słynnego polskiego męczennika. Spełniała ona w przeszłości funkcję ołtarza ojczyzny – *Ara Patriae*. Królowie i wielcy wodzowie u stóp krakowskiego męczennika modlili

się i składali wojenne trofea ze zwycięskich bitew. Tu również proszono o cudowne, nadprzyrodzone interwencje.

W kaplicy Wazów znalazł miejsce wiecznego spoczynku zmarły w opinii świętości krakowski bp Jan Prandota (zm. w 1266 r.). Na ołtarzu w kaplicy bpa Piotra Tomickiego odbierają cześć złożone w srebrnej trumience relikwie bł. Wincentego Kadłubka (zm. w 1223 r.). Obok zakrystii znajduje się urzekający wizerunek Pana Jezusa datowany na 2. poł. XIV w. Tradycja głosi, że z tego krzyża Chrystus przemówił do św. królowej Jadwigi. Przed krucyfiksem spoczywają doczesne szczątki świętej monarchini (zm. w 1399 r.). Jej małżeństwo z litewskim księciem Jagiełłą doprowadziło do chrystianizacji Litwy. Troszczyła się o ubogich i chorych, ufundowała kilka szpitali, otaczała opieką kościoły. Odnaczała się szczególnym kultem Boga ukrytego w Eucharystii. Na odnowienie

Akademii Krakowskiej przeznaczyła w testamentie wszystkie swoje klejnoty. Została beatyfikowana, a później kanonizowana przez Jana Pawła II na krakowskich Błoniach. Uroczystość ta zorganizowana 8 czerwca 1997 r. jako jedna z nielicznych kanonizacji odbyła się poza Watykanem.

Podczas szczególnie podniosłych uroczystości w katedrze można modlić się przed – przechowywanym na co dzień w katedralnym skarbcu – oryginałem obrazu Matki Bożej Łaskawej, przed którym we Lwowie (w 1656 r.) król Jan Kazimierz powierzył losy polskiego państwa i narodów go zamieszkujących.

2 Bazylika św. Michała Archanioła i św. Stanisława ze Szczepanowa oo. Paulinów na Skałce (ul. Skąteczna 15)

- św. bp Stanisław
ze Szczepanowa (+1079)

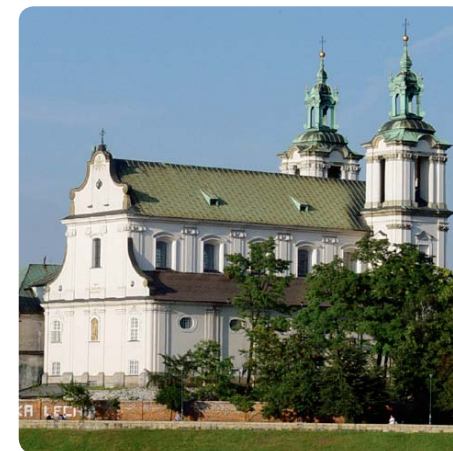
Skalka od wieków jest miejscem kultu św. Stanisława ze Szczepanowa biskupa i męczennika. Tradycja głosi, że w tutejszym kościele, sprawując Najświętszą Ofiarę, bp Stanisław poniósł męczeńską śmierć z ręki króla Bolesława Śmiałego (w 1079 r.). Stanisława pochowano najpierw na Skalce, a kilka lat później jego doczesne szczątki przeniesiono do katedry wawelskiej. Od momentu kanonizacji tego męczennika, która odbyła się w Asyżu w 1253 r., Kraków stał się najważniejszym ośrodkiem kultu religijnego

Krakowski Szlak Świętych *Przewodnik pielgrzyma po Krakowie*

na ziemiach polskich. To tu, na Skalkę, w pokutnej pielgrzymce przybywali na dzień przed swą koronacją w katedrze przyszli polscy królowie. Była to forma zadośćuczynienia za zamordowanie bpa Stanisława. Dlatego dziś w niedzielę oktawy święta św. Stanisława (8 maja) wyrusza z Wawelu na Skalkę procesja ku czci świętego męczennika, głównego patrona Polski i Krakowa.

Na dziedzińcu przed bazyliką znajduje się sadzawka, gdzie jak głosi legenda wrzucono poćwiartowane szczątki biskupa Stanisława, które wkrótce zrosły się w sposób cudowny. Dlatego w epoce rozbitcia dzielnicowego św. Stanisław stał się symbolem jedności tych ziem.

Pod kościołem mieści się krypta wielkich Polaków zwana panteonem narodowym, gdzie znajdują się groby m.in.: Jana Długosza, Wincentego Pola, Stanisława Wyspiańskiego, Jacka Malczewskiego, Karola Szymanowskiego i Czesława Miłosza.

3 Kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej i św. Małgorzaty oo. Augustianów

(ul. Augustiańska 7)

• Izajasz Boner (+1471)

Kaplica z grobem Izajasza Bonera mieści się w wyodrębnionej części klasztornych krążganków przylegającej do kościoła. Na ołtarzu spoczywa trumienka z doczesnymi szczątkami augustiańskiego zakonnika (zm. w 1471 r.) zwanego błogostawionym, gdyż zaraz po śmierci zaczęto oddawać mu cześć, a wkrótce potem lud uznał go za błogostawionego. Do dzisiaj ten profesor Uniwersytetu Krakowskiego, znany ze swej świętości życia i gruntownej wiedzy, otaczany jest niestłabnym kultem wiernych. Izajasz miał zwyczaj

modlić się codziennie do Matki Najświętszej, dlatego obok jego grobu znajduje się wizerunek Matki Bożej Pocieszenia. Obraz, otaczany nieustannie wielką czcią wiernych i koronowany diademami papieskimi w 2000 r., jest zaliczany do najstarszych cudami słynących wyobrażeń Matki Najświętszej w Krakowie.

Obecnie prowadzone są starania mające na celu formalne potwierdzenie przez Stolicę Apostolską kultu krakowskiego augustianina, co da możliwość oficjalnego zaliczania go w poczet błogostawionych.

4 Bazylika Bożego Ciała Kanoników Regularnych Laterańskich

(ul. Bożego Ciała 26)

• św. Stanisław Kazimierczyk (+1489)

Po lewej stronie od wejścia do kościoła znajduje się ołtarz z trumienką zawierającą doczesne szczątki św. Stanisława zwanego Kazimierczykiem (zm. w 1489 r.). Ten kanonik laterański od wieków jest szczególnym patronem mieszkańców Kazimierza. Uczeń Akademii Krakowskiej, zastąpił nie tylko ze świętości życia, ale także ze znakomitych kazań. Był też popularnym kierownikiem duchowym. Świętość życia Stanisława wynikała z harmonijnego połączenia miłości do Boga i doskonałości życia duchowego oraz pracowitości i sumienności w wypełnianiu codziennych obowiązków, polegających na służeniu innym. Dla tego świętego zakonnika ważne było nabożeństwo do Męki Pańskiej i do Krzyża Chrystusowego. Kult Stanisława

Kazimierczyka rozwinął się zaraz po jego śmierci i trwa nieprzerwanie do dziś. Jego relikwie przechowywano niegdyś w wieży kazimierskiego ratusza, a dzień śmierci kanonika – 3 maja – był świętem uroczystie obchodzonym przez całe miasto. Ciągłość kultu Stanisława została potwierdzona przez Stolicę Apostolską. Jan Paweł II wyniósł go do godności błogostawionego (18 kwietnia 1993 r.), a Benedykt XVI kanonizował – 17 października 2010 r.

W tutejszej kaplicy Zwiastowania NMP znajduje się łaskami słynący wizerunek Matki Bożej z Dzieciątkiem (pocz. XVI w.). W maju 2007 r. obraz ten został ukoronowany papieskimi koronami przez metropolitę krakowskiego, kard. Stanisława Dziwisza.

Krakowski Szlak Świętych

Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

5 Kościół św. Bernardyna ze Sieny oo. Bernardynów

(ul. Bernardyńska 2)

• św. Szymon z Lipnicy (+1482)

• bł. Anastazy Pankiewicz (+1942)

W przedłużeniu prawej nawy kościoła mieści się kaplica grobowa z sarkofagiem i relikwiami św. Szymona z Lipnicy (zm. w 1482 r.). Życie tego świętego było przykładem niezwykłego oddania bliźnim. Mieszkańcy Krakowa znali go też jako znakomitego mówcę. Głosząc Słowo Boże oddziaływał na słuchaczy wielkim zaangażowaniem i głęboką wiarą w to, co mówił. Wyróżniał się także szczególnym umiłowaniem nabożeństwa do Matki Bożej. Na ścianie swej celi zakonnej napisał: „Gdy będziesz mieszkał w tej celi zakonnej, pamiętaj, byś był czcicielem Maryi”.

W 1482 r. w Krakowie wybuchła epidemia dżumy, której ofiarą padł również Szymon (wraz z 25 innymi zakonnikami z klasztoru św. Bernardyna). Zaraził się niosąc pomoc mieszkańcom miasta. Do jego grobu przybywały setki wiernych modląc się o wstawiennictwo lub dziękując za otrzymane łaski, które miały często spektakularny charakter. Na ścianie kaplicy umieszczony jest płaszcz św. Szymona, który po jego śmierci był noszony do chorych, którzy sami nie mogli przybyć do grobu świętego. W 1685 r. Szymon z Lipnicy został wyniesiony do chwały błogostawionych, a w 2007 r. – kanonizowany przez Benedykta XVI. Jest jednym z patronów Krakowa.

W latach 1919-1930 gwardianem w tutejszym klasztorze był Anastazy Pankiewicz, jeden ze 108 męczenników II wojny światowej, beatyfikowany 13 czerwca 1999 r. przez Jana Pawła II. Bł. Anastazy zginął w 1942 r., będąc więźniem niemieckiego obozu koncentracyjnego w Dachau. W lewej nawie kościoła stoi ołtarz z obrazem przedstawiającym bł. o. Anastazego.

W kaplicy za zakrystią znajduje się łaskami słynący obraz Matki Bożej Sokalskiej, wierna kopia obrazu z bernardyńskiego klasztoru w Sokalu na Ukrainie, który spłonął w 1951 r. To chronologicznie trzeci na ziemiach polskich koronowany koronami papieskimi wizerunek Maryjny (1724 r.).

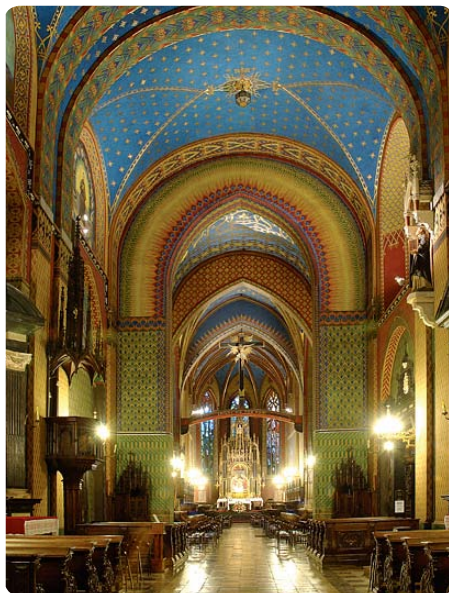
6 Bazylika św. Franciszka z Asyżu oo. Franciszkanów (ul. Franciszkańska 2)

- św. Maksymilian Maria Kolbe (+1941)
- bł. Salomea (+1268)
- bł. Aniela Salawa (+1922)

Od wieków ten kościół jest miejscem kultu świętych relikwii. W kaplicy po lewej stronie prezbiterium spoczywają doczesne szczątki bł. Salomei (zm. w 1268 r.), starszej siostry Bolesława Wstydlwego, który w 1257 r. lokował Kraków na prawie magdeburskim (niemieckim). Jako księżna i królowa halicka, a później pierwsza polska klaryska, była troskliwą opiekunką każdego potrzebującego pomocy. Zaraz po śmierci siostry Salomei w Skale k. Krakowa miały miejsce pierwsze

cuda dokonane za jej przyczyną. Po złożeniu zmarłej w tutejszym kościele zaczęły tu przybywać liczne pielgrzymki. U grobu Salomei często modlił się także jej brat Bolesław z żoną Kingą. Salomea została beatyfikowana w 1673 r., a św. Kingę na ołtarze wyniósł w 1999 r. Jan Paweł II.

W kaplicy Męki Pańskiej mieści się grób bł. Aniela Salawa (zm. w 1922 r.). Będąc przez prawie 20 lat służącą, cierpliwie i pogodnie wykonywała swoją pracę, dzieląc się wszystkim, co miała. Służbę dla ludzi pojmowała jako swoją odpowiedź na otrzymywane od Boga łaski. Wkrótce po śmierci jej grób stał się miejscem kultu. Ludzie przychodzili tu prosić o pomoc i otrzymywali to, o co się modlili. Uroczystości beatyfikacyjne Aniela, którym przewodniczył Jan Paweł II odbyły się na krakowskim Rynku Głównym 13 sierpnia 1991 r.

Bazylika św. Franciszka jest też miejscem oddawania szczególnego kultu franciszkaninowi św. Maksymilianowi Marii Kolbemu (mieszkał w tutejszym klasztorze w latach 1919-1922), który zginął męczeńską śmiercią w niemieckim obozie koncentracyjnym Auschwitz. Otoczony kultem obraz św. Maksymiliana wisi w bocznym ołtarzu nawy głównej.

W kaplicy Matki Boskiej Bolesnej znajduje się cudowny wizerunek Maryi, zwanej Smętną Dobrodziejką Krakowa, ukoronowany diademami papieskimi w 1908 r.

7 Bazylika Trójcy Świętej oo. Dominikanów (ul. Stolarska 12)

- św. Jacek Odrowąż (+1257)

Krakowski Szlak Świętych Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

Barokowy sarkofag z doczesnymi szczątkami św. Jacka Odrowąża (zm. w 1257 r.), pierwszego polskiego dominikanina, znajduje się w kaplicy na piętrze, w miejscu dawnej celi klasztornej świętego. Dziś do kaplicy wchodzimy po schodach usytuowanych przy końcu lewej nawy kościoła. Jacek działał jako misjonarz m.in. na Rusi i w Prusach. Wszędzie starał się ukazywać walory autentycznego chrześcijaństwa i zakładał klasztory dominikańskie. Był obdarzony ogromną wrażliwością na los każdego człowieka. Szczególną troską otaczał matki proszące o zdrowie dla małych dzieci, którym – poprzez wstawiennictwo u Boga – starał się ulżyć w cierpieniu. Grób zakonnika od samego początku był miejscem kultu. Kanonizacja Jacka Odrowąża (w 1594 r.), pierwszego polskiego zakonnika, odbiła się

na świecie szerokim echem. Z osobą św. Jacka związane są liczne podania i legendy. Jest jednym z patronów Archidiecezji Krakowskiej i Krakowa. Biografowie podkreślają szczególną rolę Matki Bożej w życiu św. Jacka.

W kaplicy Różańcowej uwagę zwraca koronowany koronami papieskimi w 1921 r., słynący wieloma łaskami obraz Matki Bożej Różańcowej.

W świątyni spoczywają m.in. doczesne szczątki świątobliwego bpa Iwo Odrowąża (zm. w 1229 r.) bardzo zasłużonego dla historii kościoła w Krakowie.

8 Bazylika Najświętszego Serca Pana Jezusa oo. Jezuitów

(ul. Kopernika 26)

- bł. o. Jan Beyzym (+1912)

Jan Beyzym urodził się na Wołyniu jako syn powstańca styczniowego. Po przyjęciu święceń kapłańskich w zakonie jezuitów pracował najpierw jako wychowawca młodzieży w konwiktach (szkoła z internatem prowadzona przez zakon) Towarzystwa Jezusowego w Tarnopolu i Chyrowie. W 48. roku życia wyjechał na Madagaskar służyć pomocą trędowatym. Przez trzy lata otaczał samarytańską postugą 159 chorych, żyjących w całkowitym opuszczeniu w osadzie k. Tananariwy. Niestychane w dziejach misji na Madagaskarze było to, że ojciec Beyzym zamieszkał na stałe wśród trędowatych. Pod koniec 1902 r. przeniósł się do Marany, gdzie rozpoczął budowę szpitala dla chorych

na trąd. Wspierany hojnymi darami rodaków zdołał go otworzyć w 1911 r. Wyczerpany nadmierną pracą i surowym trybem życia zmarł w opinii świętości 2 października 1912 r. W grudniu 1993 r. doczesne szczątki ojca Jana sprowadzono do Polski i umieszczono w bazylice pw. Najświętszego Serca Jezusowego Ojców Jezuitów w Krakowie. Bazylika ta – zbudowana na początku XX stulecia dzięki ogólnonarodowej zbiórce pieniędzy – jest głównym miejscem kultu Najświętszego Serca Jezusowego w Polsce.

Jan Paweł II beatyfikował o. Jana Beyzyma na krakowskich Błoniach 18 sierpnia 2002 r.

9 Bazylika św. Floriana

(ul. Warszawska 1)

- św. Florian (+304)

Pierwszy kościół w tym miejscu został ufundowany w celu umieszczenia w nim relikwii św. Floriana (zm. 304 r.), męczennika rzymskiego, które zostały sprowadzone do Krakowa w 1184 r. Wedle legendy, woły ciągnące wóz z ciałem świętego zmierzając do katedry wawelskiej stanęły na przedmieściu Krakowa i ruszyły dopiero wtedy, gdy książę i biskup złożyli ślubowanie, że postawią w tym miejscu kościół. Relikwie św. Floriana (ramię) znajdują się także w katedrze wawelskiej, jednakże świątynia na Kleparzu (zwanym niegdyś Florencją) jest szczególnym miejscem kultu męczennika.

Florian był żołnierzem rzymskim za panowania prześladowającego chrześcijan cesarza Dioklecjana. Poniósł męczeńską śmierć z rąk prefekta Akwiliniusa za jawne popieranie

chrześcijaństwa. Jak głosi legenda, to nadprzyrodzona interwencja św. Floriana ugasiła w 1528 r. pożar trawiący część Krakowa. Od tej pory, podobnie jak w wielu krajach świata tak i w Polsce, św. Florian jest uważany za patrona strażaków. Jego wspomnienie przypada na 4 maja. Dzień ten jest szczególnie czczony przez strażaków i hutników.

W tutejszej parafii wiele wieków później pracował jako wikary i duszpasterz akademicki ks. Karol Wojtyła.

10 Bazylika Mariacka Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny

(Rynek Główny)

- Świętosław Milczący (+1489)

W podziemiach bazyliki spoczywają doczesne szczątki XV-wiecznego ascety Świątobliwego Świętosława, zwanego Milczącym (zm. w 1489 r.). Od otrzymania święceń kapłańskich Świętosław pełnił w tutejszym kościele funkcję mansjonarza (kapłan niższej rangi, wikariusz). Ciężką pracę łączył z gorliwą modlitwą i niesieniem pomocy bliźnim, co zjednało mu wielkie poważanie wśród mieszkańców Krakowa. Aby bardziej przybliżyć się do Boga podejmował też różnego rodzaju pobożne praktyki. Należały do nich m.in. zachowanie milczenia i ubóstwo. Żyoty Świętosława podkreślają jego szczególne umiłowanie i nabożeństwo do Pana Jezusa Ukrzyżowanego. Według legendy, do rozmodlonego Świętosława z cudownego krucyfiks (wykonanego pod koniec XV w. przez

Krakowski Szlak Świętych

Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

Wita Stwosza) miał przemówić Chrystus. W prezbiterium tego kościoła uwagę zwraca inne arcydzieło Wita Stwosza – ołtarz główny.

Największą czią w kościele otaczany jest obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, koronowany papieskimi koronami przez prymasa Polski kard. Stefana Wyszyńskiego (15 grudnia 1968 r.).

Obecnie prowadzony jest proces zmierzający do oficjalnego zatwierdzenia ciągłości kultu Świętosława, co równoznaczne będzie z jego beatyfikacją.

11 Kościół św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty

(ul. św. Jana 7)

• s. Zofia Czeska (+1650)

U zbiegu ulic św. Jana i św. Tomasza stoi kościół dedykowany św. Janowi Chrzcicielowi i Janowi Ewangeliste – pierwotnie romański (z XII w.), później nadano mu charakter barokowy. Od 1715 r. kościołem opiekuje się Zgromadzenie Panien Ofiarowania NMP (prezentek), mające w pobliżu swój klasztor. Zgromadzenie powstało jako rodzaj stowarzyszenia, zorganizowanego w pierwszej poł. XVII w. przez Zofię Czeską (z Maciejowskich) w celu wychowywania i nauczania dziewcząt. Zofia wyszła za mąż w wieku 16 lat, ale po sześciu latach owdowiała nie mając potomstwa. Od młodości związana

była z Krakowem i Bractwem Miłosierdzia. Wspierała ubogich, zwłaszcza dziewczęta i sieroty. W swoim domu, przy ul. Szpitalnej 18, zorganizowała (w 1623 r.) instytut wychowawczy – pierwszą na ziemiach polskich formalnie powołaną szkołę żeńską. Zabiegała również o formalne zatwierdzenie zgromadzenia zakonnego, ale ono ukształtowało się już po jej śmierci w 1650 r. Najpierw została pochowana w kryptach pod kościołem mariackim. Potem jej doczesne szczątki przeniesiono do tutejszego kościoła – obecnie spoczywa w bocznej kaplicy.

W ołtarzu głównym znajduje się słynący łaskami obraz MB Świętojańskiej „od wykupu niewolników” z pierwszej ćwierci XVI w. Jako specyficzne wota przy obrazie wiszą kajdany, karabela i szabla turecka. W 1965 r. abp Karol Wojtyła nałożył na obraz korony papieskie.

12 Kościół św. Marka

(ul. św. Marka 10)

• Michał Giedroyc (+1485)

Z kościołem oraz istniejącym tu onegdaj zakonem kanoników regularnych od pokuty związany był Michał Giedroyc (zm. 1485) zwany błogostawionym. Brat Michał zamieszkiwał w małej celi obok wejścia do kościoła. Ułatwiał mu pełnienie funkcji zakrystiana, który ze szczególnym pietyzmem dbał o piękno wnętrza kościoła. Michał należał do osób, które całe swoje życie oddają służbie Bogu poprzez post i modlitwę. Jego grób w tutejszym kościele przez wieki przyciągał mieszkańców miasta. Błogostawionym ogłoszono Michała wkrótce po śmierci, a obecnie

trwają prace nad oficjalnym potwierdzeniem tego kultu przez Stolicę Apostolską.

W ołtarzu głównym kościoła znajduje się – otoczona szczególną czcią wiernych – rzeźba Ukrzyżowanego Chrystusa, która – wedle tradycji – miała rozmawiać z Michałem Giedroycem.

13 Kościół Zmartwychwstania Pańskiego xx. Zmartwychwstańców

(ul. Łobzowska 10)

• o. Paweł Smolikowski (+1926)

Zmartwychwstańcy to zakon powołany do istnienia w Paryżu w pierwszej poł. XIX w. przez B. Jańskiego (1807-1840), człowieka świeckiego. Do Krakowa zmartwychwstańcy przybyli w 2. poł. XIX i zbudowali neoromański kościół pw. Zmartwychwstania Pańskiego przy ul. Krowoderskiej. W przedsiönku tego kościoła spoczywa o. Paweł Smolikowski CR (1849-1926), urodzony w Twerze w rodzinie polskich zesłańców, filozof, historyk i generał zakonu, jeden z jego najwybitniejszych członków. Po powrocie do kraju wstąpił do seminarium duchownego. Wystąpił przez przełożonych na studia do Rzymu, spotkał tam zmartwychwstańców. Został potem wyświęcony na kapłana obrządku wschodniego. Pracował w Bułgarii, we Lwowie, kierował Papieskim Kolegium Polskim w Rzymie. W Krakowie był mistrzem nowicjatu i spowiednikiem abpa A. Sapiehy. Pozostawił po sobie ponad 200 publikacji w różnych językach. Zmarł w opinii świętości 11 września 1926 r. W Watykanie obecnie toczy się jego proces beatyfikacyjny.

Krakowski Szlak Świętych

Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

14 Bazylika Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny oo. Karmelitów

(ul. Karmelicka 11)

• bł. Hilary Paweł

Januszewski (+1945)

U zbiegu ulic Karmelickiej i Garbarskiej stoi kościół ufundowany pod koniec XIV w. przez królową Jadwigę dla ojców karmelitów (zwanych trzewiczkowymi), którzy opiekują się nim do dziś. W latach 1939-1940 przeorem klasztoru był o. Hilary Januszewski OC – wzorowy zakonnik, gorliwy kapłan i patriota. W 1940 r. aresztowany przez Niemców, trafił do obozu koncentracyjnego w Sachzenhausen, a potem do Dachau. Niezwykle spokojny i zrównoważony, zyskał duże zaufanie wśród współwięźniów. W 1945 r., na 2 miesiące przed wyzwoleniem obozu, zgłosił się do opieki nad chorymi na tyfus (głównie do udzielania im sakramentów). Po trzech tygodniach zaraził się. Zmarł 25 marca 1945 r. i został spopolony w obozowym krematorium. W 1999 r. był beatyfikowany przez Jana Pawła II wraz z innymi męczennikami II wojny światowej.

Od końca XV w. bazylika jest także miejscem kultu wizerunku Matki Boskiej, zwanej Piaskową. Wierni doświadczają łask Bożych za pośrednictwem tego obrazu, pierwszego z krakowskich wizerunków maryjnych ukoronowanego koronami papieskimi (1883 r.) – zaprojektowanymi przez Jana Matejkę. Uroczystości koronacyjne odbyły się w 200.

rocznicę zwycięstwa wojsk chrześcijańskich pod Wiedniem. Król Jan III Sobieski, udając się na tę wyprawę, modlił się m.in. przed tym obrazem Matki Boskiej Piaskowej.

15 Kolegiata Akademicka św. Anny

(ul. św. Anny 11)

- św. Jan Kanty (+1473)
- bp Jan Pietraszko (+1988)
- Jerzy Ciesielski (+1970)

Kościół jest miejscem szczególnego kultu profesora Akademii Krakowskiej i patrona młodzieży akademickiej – św. Jana Kantego (zm. w 1473 r.). Mistrz Jan był w Krakowie osobą znaną i cenioną nie tylko w kręgach akademickich, ale i wśród mieszkańców miasta. Cechowała go głęboka pobożność

połączona z niezwykłą dobrocią, dzięki której potrafił w ludziach obudzić utraconą wiarę. Krakowianie znali go jako wielkiego jałmużnika i opiekuna ubogich.

Grób Jana z Kęt od samego początku był otoczony kultem wiernych i już w kilka lat po śmierci zaczęto spisywać cuda dokonane za jego wstawiennictwem. W 1680 r. Jan został zaliczony w poczet błogosławionych, a w 1737 r. – ogłoszony (przez papieża Klemensa XII) patronem Polski, a 30 lat później – świętym. Przed grobem św. Jana Kantego modlił się przed wyprawą wiedeńską król Jan III Sobieski.

W świątyni znalazło także miejsce swojego doczesnego spoczynku dwoje kandydatów na ołtarze: krakowski bp Jan Pietraszko (zm. w 1988 r.) oraz ojciec rodziny Jerzy Ciesielski (zm. w 1970 r.). O bpie Janie papież Jan Paweł II powiedział: „Obdarzył go Bóg szczególną mądrością, darem szczególnego rozumienia Słowa Bożego oraz darem prostoty i głębi w jego przekazywaniu. Zjednoczony z Bogiem otwarty był na świat, na człowieka, na potrzeby jego duszy”.

Jerzy Ciesielski, którego prochy spoczywają w sąsiedztwie konfesji św. Jana Kantego, należał do wybitnych osobowości Krakowa. Przez całe życie łączył głęboką religijność z życiem rodzinnym i pracą naukową.

16 Kościół Niepokalanego Serca Maryi ss. Felicjanek

(ul. Smoleńsk 6)

- bł. Maria Angela Truszkowska (+1899)

Kościół ss. Felicjanek jest miejscem wiecznego spoczynku ich założycielki bł. Marii

Angeli Truszkowskiej (zm. w 1899 r.). Zofia Truszkowska (w zakonie Maria Angela) była osobą niezwykle wrażliwą na cierpienie oraz materialną i duchową nędzę. Od dzieciństwa troszczyła się o potrzebujących. Z jej inicjatywy powstał mały przytułek dla sierot i opuszczonych staruszek, który szybko się rozrastał. Jako datę założenia Zgromadzenia Sióstr Felicjanek przyjmuje się dzień, kiedy to Angela ofiarowała się Bogu (21 listopada 1855 r.). Życie matki Angeli było nacechowane wcielaniem w życie franciszkańskiej miłości bliźniego – nic dla siebie, wszystko dla innych. Angela zmarła w opinii świętości, a po jej śmierci wielu ludzi zaczęło modlić się za jej pośrednictwem do Boga i doświadczać licznych łask. Została beatyfikowana 18 kwietnia 1993 r. w Rzymie przez Jana Pawła II. Matka Angela pozostawiła swoim siostrą dewizę: „Wszystko przez serce Maryi, na cześć Przenajświętszego Sakramentu”, dlatego w kościele sióstr Felicjanek trwa całodzienna adoracja Najświętszego Sakramentu.

17 Kościół św. Augustyna i św. Jana Chrzyciela Panien Norbertanek

(ul. Kościuszki 88)

- bł. Bronisława (+1259)
- s. Emilia Podoska (+1889)

W bocznym barokowym ołtarzu tego kościoła znalazła swoje miejsce wiecznego spoczynku norbertanka bł. Bronisława (zm. w 1259 r.). Życiorys Bronisławy świadczy o jej głębokim patriotyzmie, jak również poświęceniu dla Krakowa w momentach zagrożenia. Jej droga do Boga polegała na wzorowym wypełnianiu obowiązków i reguły zakonnej.

Krakowski Szlak Świętych Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

Często, zmęczona działalnością charytatywną, szła na pobliskie wzgórze (Sikornik), gdzie żarliwie modliła się o Boże miłosierdzie dla ojczyzny. Według tradycji tam właśnie zjawił się Pan Jezus i powiedział do niej: „Bronisławo, krzyż mój jest krzyżem twoim, ale też i chwała moja będzie twoją”. Do jej grobu pielgrzymował m.in. król Stanisław August Poniatowski. W 1839 r. Bronisława została oficjalnie ogłoszona błogosławioną.

Pod chórem kościoła odbiera cześć inna tułtejsza zakonnic, sługa Boża siostra Emilia Podoska (zm. w 1889 r.). Wyróżniała się głęboką religijnością i dobrocią. Swoje życie zakonne pojmowała jako ustawiczne dążenie do zjednoczenia z Chrystusem. Była wybitną mistyczką. Jako pedagog przyczyniła się do podniesienia poziomu nauczania w szkole klasztornej.

18 Sanktuarium Ecce Homo ss. Albertynek

(ul. Woronicza 10)

- św. Brat Albert Chmielowski (+1916)
- bł. Bernardyna Jabłońska (+1940)

Kościół jest miejscem kultu św. Brata Alberta (Adama Chmielowskiego) i bł. siostry Bernardyny Jabłońskiej.

Doczesne szczątki św. Brata Alberta (zm. 1916 r.) spoczywają pod mensą ołtarzową. Ten powstaniec, ceniony malarz, a później działacz społeczno-charytatywny został nazwany

„św. Franciszkiem naszych czasów”. W życiu doświadczył zarówno stawy jak i nędzy. Po osiągnięciu sukcesów w sztuce, zamieszkał w ogrzewalni dla bezdomnych i stał się jednym z nich. Zarządzając tym miejskim przytułkiem, starał się stworzyć jego mieszkańców bardziej godziwe warunki życia, by w ten sposób ratować w ubogich ludzką godność i wskazywać im drogę do Boga. Oprócz kolejnych przytułisk i ogrzewalni Brat Albert zakładał domy dla bezdomnych dzieci i młodzieży, ośrodki dla kalek, starców i nieuleczalnie chorych. W 1888 r. otrzymał zgodę na założenie Zgromadzenia Braci Albertynów, a w 1891 r. sióstr Albertynek, które do dziś skupiają ludzi pragnących być dla innych „dobrymi, jak chleb”. Służbę ludziom najbardziej potrzebującym Brat Albert uważał za formę kultu Męki Pańskiej. Już za życia

otaczała go aura świętości, a po śmierci jego kult wzmógł się jeszcze bardziej. Beatyfikował go w 1983 r., a sześć lat później (1989 r.) kanonizował Jan Paweł II, w którego życiu Brat Albert odebrał bardzo znaczącą rolę.

Obok grobu św. Brata Alberta znajdują się relikwie współzałożycielki Zgromadzenia Sióstr Albertynek – bł. Bernardyny Jabłońskiej (zm. w 1940 r.). Spotkanie Brata Alberta pozwoliło jej odnaleźć swoją drogę życia. Cechowała ją bezgraniczna miłość dla biednych, nędzarzy i chorych. Potrafiła zachować i przekazać po śmierci Brata Alberta jego duchowość i ideały. Szczególnie ukochała Pana Jezusa w Eucharystii. Siostra Bernardyna została beatyfikowana przez Jana Pawła II 6 czerwca 1997 r. w Zakopanem.

19 Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach (ul. Siostry Faustyny 3-9)

• św. Faustyna Kowalska (+1938)

(patrz str. 39-40)

Śladami św. Siostry Faustyny

Okolo dwa miliony osób rocznie przybywa do Krakowa, aby znaleźć się w miejscu, w którym żyła i zmarła św. Siostra Faustyna Kowalska ze Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia.

Dziś chyba nie ma kraju, w którym nie byłoby obrazu Jezusa Miłosiernego namalowanego według jej wizji, z charakterystycznymi promieniami: białym i czerwonym oraz podpisem: „Jezu, ufam Tobie”. Święto Miłosierdzia Bożego (w pierwszą niedzielę po Wielkanocy) zostało na stałe wpisane do kalendarza liturgicznego całego Kościoła. Koronka do Miłosierdzia Bożego, podyktowana św. Siostrze Faustynie przez Jezusa, odmawiana jest nawet w narzeczeniach afrykańskich. Coraz większą popularność zdobywa też modlitwa w godzinie konania Jezusa na krzyżu, zwanej Godziną Miłosierdzia (15.00). Apostolski Ruch Bożego Miłosierdzia, powstały z charyzmatu św. Siostry Faustyny dla głoszenia orędzia o Bożym miłosierdziu, obejmuje miliony ludzi na świecie.

Ojciec Święty Jan Paweł II nazwał św. Siostrę Faustynę i przekazane przez nią orędzie „darem Boga dla naszych czasów”. Ten dar Boga został złożony w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie, które stało się światową stolicą kultu Miłosierdzia Bożego. Nie jest to jednak jedyne miejsce w tym mieście związane z postacią św. Siostry Faustyny. Choć rzadko opuszczała klasztor w Łagiewnikach, to jednak w zapiskach pozostały ślady jej obecności w innych zakątkach Krakowa, które prezentujemy w tym folderze.

Św. Siostra Faustyna Helena Kowalska (1905–1938)

– notka biograficzna

Helena Kowalska (imię zakonne: Faustyna) urodziła się 25 sierpnia 1905 r. we wsi Głogowiec, parafia Świnice Warckie niedaleko Łęczycy (diecezja włocławska), jako trzecie spośród dziesięciorga dzieci w rodzinie Marianny i Stanisława Kowalskich. Po trzech latach nauki w szkole, w szesnastym roku życia podjęła pracę służącej u zamożnych

Obraz „Jezu, ufam Tobie”

rodzin w Aleksandrowie Łódzkim, w Łodzi i Ostrówku k. Kłembowa. Gdy miała 20 lat, wstąpiła do Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia, w którym przeżyła 13 lat. Lata te spędziła w kilku domach zakonnych (najdłużej w Krakowie, Płocku i Wilnie). Zwykle pracowała w kuchni, w ogrodzie i na klasztornej furcie. Jej bardzo zwyczajne i proste życie kryło niezwykłą głębię zjednoczenia z Bogiem. Jako skromna dziewczyna miała wiele wątpliwości i trudności związanych ze zrozumieniem i wypełnieniem poleceń Jezusa, ale w ich wyjaśnianiu i realizowaniu pomagali jej ks. Michał Sopoćko w Wilnie i ks. Józef Andrasz SJ w Krakowie. Na ich polecenie prowadziła „Dzienniczek”, w którym opisywała swoje spotkania z Jezusem. Zapisywała wszystkie jego życzenia, dotyczące przypominania światu biblijnej prawdy o miłosiernej miłości Boga do każdego człowieka i wprowadzenia nowych form kultu Miłosierdzia Bożego.

Te formy to: kult niemal powszechnie dziś znanego obrazu Chrystusa z podpisem: „Jezu, ufam Tobie”, Święto Miłosierdzia Bożego przypadające w pierwszą niedzielę po Wielkanocy, odmawianie modlitwy zwanej koronką do Miłosierdzia Bożego oraz modlitwa w godzinie konania Jezusa na krzyżu (o godz. 15.00 – Godzina Miłosierdzia) oraz szerzenie czci Miłosierdzia. Misję św. Siostry Faustyny kontynuuje nie tylko jej zgromadzenie, ale także Apostolski Ruch Bożego Miłosierdzia mający swe centrum w krakowskich Łagiewnikach.

W łagiewnickim klasztorze Siostra Faustyna odbyła dwuletni nowicjat i ostatnie lata swego życia. Tu po raz pierwszy włożyła habit i otrzymała imię zakonne: Maria

Faustyna. Tu złożyła pierwsze i wieczyste śluby: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa oraz doświadczyła wielu nadzwyczajnych przeżyć mistycznych. Tu napisała większą część swego „Dzienniczka”, który tłumaczony na wiele języków świata, cieszy się dziś ogromnym zainteresowaniem. Tu zmarła 5 października 1938 r. i została pochowana na cmentarzu zakonnym w głębi ogrodu. Jej doczesne szczątki przeniesiono do kaplicy w 1966 r., a w 1993 r. umieszczono na ołtarzu pod obrazem Jezusa Miłosiernego. Beatyfikował ją (18 kwietnia 1993 r.) i kanonizował (30 kwietnia 2000 r.) Jan Paweł II, który wskazał na życie Siostry Faustyny jako na wzór chrześcijańskiej świętości, a zadanie głoszenia miłosiernej miłości Boga

Obraz kanonizacyjny

Śladami św. Siostry Faustyny Przewodnik pielgrzymy po Krakowie

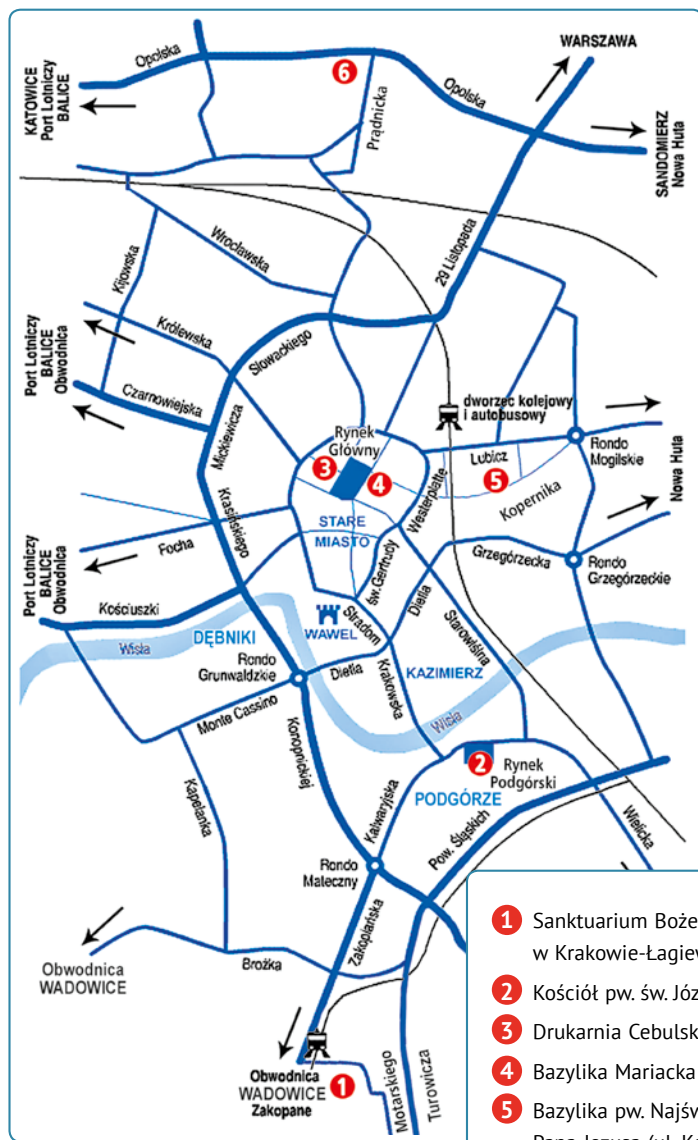
do człowieka przekazał całemu Kościołowi i światu na trzecie tysiąclecie.

„Wielkim pragnieniem tej świętej kobiety było umieszczenie miłosierdzia Bożego w centrum wiary i życia chrześcijańskiego. Dzięki sile swojego duchowego życia ukazała w pełnym świetle – i to właśnie w naszych czasach, które poznały okrucieństwo oficjalnych ideologii – nowość przestania chrześcijańskiego” – tak życie i postannictwo św. Siostry Faustyny podsumował papież Benedykt XVI w rocznicę swej pielgrzymki do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach.

Miejsca związane ze św. Siostrą Faustyną

Choć każdy czas i cały świat można uważać za jego „świętynię”, to jednak są czasy i są miejsca, które Bóg obiera, aby w nich w sposób szczególny ludzie doświadczali jego obecności i jego łaski. A ludzie wiedzeni zmysłem wiary przychodzą do tych miejsc, bo mają pewność, że rzeczywiście stają przed Bogiem, który jest tam obecny. W tym samym duchu wiary przybyłem do Łagiewnik, aby konsekrować tę nową świątynię. Jestem bowiem przekonany, że jest to także szczególne miejsce, które Bóg obrał sobie, aby tu wylewać łaski, udzielając swego Miłosierdzia.

Jan Paweł II Łagiewniki, 17 sierpnia 2002 r.

- 1 Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach
- 2 Kościół pw. św. Józefa (Rynek Podgórski)
- 3 Drukarnia Cebulskiego (ul. Szewska 22)
- 4 Bazylika Mariacka (Rynek Główny)
- 5 Bazylika pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa (ul. Kopernika 26)
- 6 Szpital im. Jana Pawła II (ul. Prądnicka 80)

Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach

Podążanie śladami św. Siostry Faustyny w Krakowie należy rozpocząć od klasztoru Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Łagiewnikach, w którym ponad 5 lat święta mieszkała i gdzie spoczywają jej doczesne szczątki. Dzisiaj to sanktuarium, wraz z nowymi obiektami sakralnymi, jest niezwykle dynamicznie rozwijającym się ośrodkiem kultu religijnego, do którego zmierzają pielgrzymi z całego świata. Jan Paweł II pielgrzymował tu dwukrotnie – w 1997 r. i 2002 r., a Benedykt XVI w 2006 r. Pod względem liczby krajów, z których przybywają pielgrzymi, sanktuarium w Krakowie-Łagiewnikach sytuuje się w światowej czołówce.

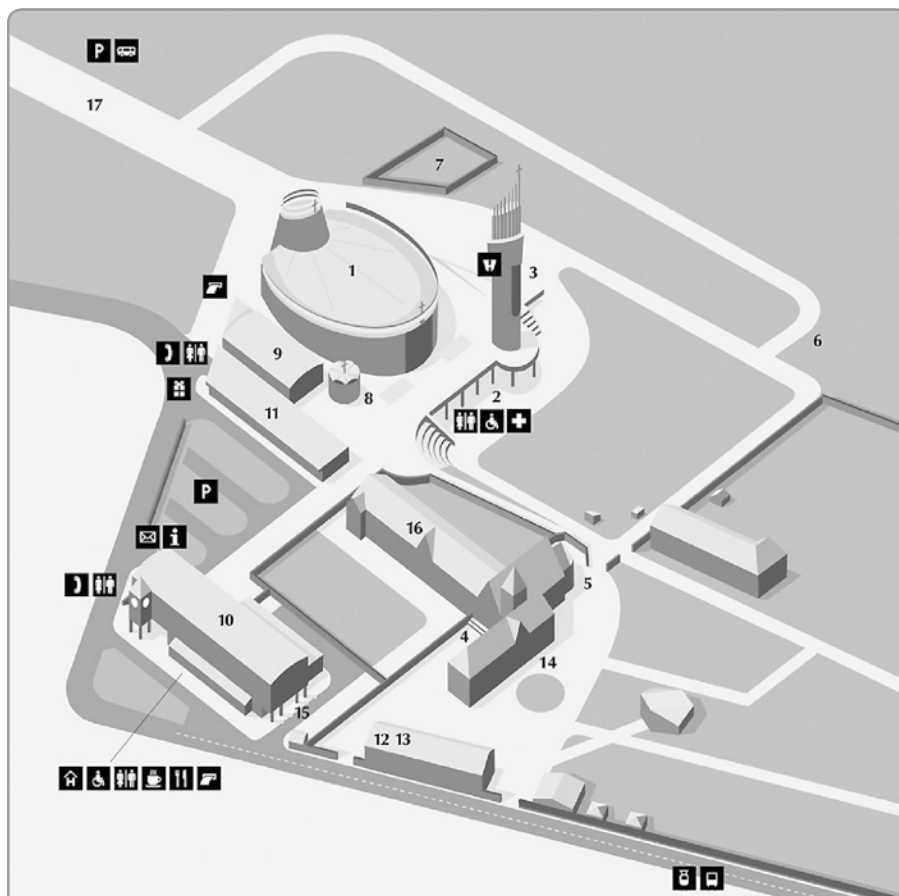
Wnętrze bazyliki Miłosierdzia Bożego

Zespół klasztorny

Powstał pod koniec XIX w. z funduszy księcia Aleksandra Lubomirskiego, finansisty i filantropa, według projektu architekta Karola Zaremby. Kaplicę i obiekty klasztorne poświęcił kard. Albin Dunajewski (1891). Zamieszkały tu siostry Zgromadzenia Matki Bożej Miłosierdzia i ich wychowanki, dziewczęta i kobiety potrzebujące głębokiej odnowy moralnej. Pracę z tymi osobami siostry opierały na poszanowaniu godności człowieka, pielęgnowaniu wartości chrześcijańskich oraz przygotowaniu do pracy zawodowej i samodzielnego godnego życia

Plan sanktuarium

1. Bazylika	9. Aula Jana Pawła II
2. Dolna część bazyliki (kaplice)	10. Dom Duszpasterski
3. Ołtarz polowy	11. Pasaż handlowy
4. Kaplica z łaskami stynącym obrazem Jezusa Miłosiernego i grobem św. Siostry Faustyny	12. Wydawnictwo „Misericordia” i Redakcja „Orędzia Miłosierdzia”
5. Kaplica Męki Pańskiej	13. Stowarzyszenie „Faustinum”
6. Droga krzyżowa	14. Furta klasztorna
7. Cmentarz zakonny	15. Poradnie
8. Kaplica Wierzytwej Adoracji	16. Ośrodek wychowawczy
	17. Parking dla autokarów

w społeczeństwie. W „domu miłosierdzia” (tak w Zgromadzeniu nazywano placówki apostołskie) pod kierunkiem sióstr były prowadzone pracownie haftu i tkactwa, intrygatorium, pralnia oraz ogród i gospodarstwo rolne wraz z młynem. W latach I wojny światowej część posesji klasztornej została zajęta na potrzeby szpitala wojskowego, w którym pielęgnowano zakaźnie chorych żołnierzy różnych narodowości. Ze względu na charakter prowadzonego dzieła obiekt klasztoru do czasu II wojny światowej był zamknięty dla osób z zewnątrz.

W czasach okupacji hitlerowskiej siostry pomagały przesiedlonym, prowadziły tajne nauczanie, akcje charytatywne i kuchnię dla ubogich. W 1962 r. władze komunistyczne odebrały zgromadzeniu zakład wychowawczy i większą część posesji. Kilka

Zespół klasztorny

Śladami św. Siostry Faustyny Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

lat później (1969) siostry zorganizowały w klasztorze ośrodek opieki otwartej dla młodzieży nieprzystosowanej społecznie „Źródło”. Funkcjonował on do 1991 r. W 1989 r. władze państwowe zwróciły zgromadzeniu zakład dla dziewcząt. Dziś nosi on nazwę Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego im. św. Siostry Faustyny. Ma charakter zamknięty i jest placówką resocjalizacyjną dla dziewcząt niedostosowanych społecznie. Siostry prowadzą w nim internat, gimnazjum, 3-letnie liceum profilowane (ekonomiczno-administracyjne) oraz 2-letnią zasadniczą szkołę zawodową o profilu gastronomicznym i fryzjerskim.

W klasztorze funkcjonuje nowicjat, w którym siostry przez dwa lata przygotowują się do życia zakonnego i posługi apostołskiej w zgromadzeniu. Ma tu też siedzibę Stowarzyszenie Apostołów Bożego Miłosierdzia „Faustinum”. Prowadzi ono formacje: duchową i apostołską, organizuje dni skupienia, rekolekcje, sympozja i Międzynarodowe Kongresy Apostołów Bożego Miłosierdzia, wydaje kwartalnik „Orędzie Miłosierdzia”. Zgromadzenie ma też własne wydawnictwo (Misericordia), które zajmuje się publikacją i dystrybucją książek, obrazów, płyt DVD, CD i innych materiałów związanych z życiem i misją św. Siostry Faustyny.

Kaplica cudownego obrazu

Kaplica z obrazem Jezusa Miłosiernego i grobem św. Siostry Faustyny

Kaplica zakonna pw. św. Józefa, łączy dwa skrzydła zabudowań klasztornych. W ołtarzu głównym umieszczona jest figura Matki Bożej Miłosierdzia, patronki zgromadzenia. Po lewej stronie figura św. Stanisława Kostki (patrona młodzieży zakonnej), a po prawej – św. Marii Magdaleny (patronki pokutnic). W bocznych ołtarzach prezbiterium, po lewej stronie, znajduje się stynący łaskami obraz Jezusa Miłosiernego, który przykrył pierwotnie umieszczony w tym ołtarzu obraz Serca Jezusowego, a po prawej – obraz św. Józefa z Dzieciątkiem (pędzla Franciszka Krudowskiego). We wnęce bocznej ściany znajduje się obraz św. Siostry Faustyny

(pędzla Heleny Tchorzewskiej). W 1943 r. krakowski spowiednik Siostry Faustyny, o. Józef Andrasz SJ, zainicjował uroczyste nabożeństwa ku czci Miłosierdzia Bożego, na które tłumnie zaczęli przybywać mieszkańcy Krakowa i okolic.

Obraz Jezusa Miłosiernego (pędzla Adolfa Hyły), który wielkością i kształtem odpowiadał wnęce bocznego ołtarza, został poświęcony 16 kwietnia 1944 r. w pierwszą niedzielę po Wielkanocy (Święto Miłosierdzia Bożego) i szybko zastąpił łaskami. Od tej pory jego kopie i reprodukcje zaczęły rozchodzić się po świecie. Malowidła na ścianach kaplicy projektował w 1934 r. Zdzisław Gedliczka. Odnowiono je w latach 1981–1990. Wtedy w bocznych oknach kaplicy i kruchcie założono witraże projektu Wiktora Ostrzołka. Wcześniejszy jest tylko witraż św. Cecylii w okrągłym oknie na chórze. Wokół kaplicy na ścianach umieszczono gabloty, w których znajdują się wota świadczące o łaskach, jakie uprosili tutaj pielgrzymi. W 1968 r. kaplica została wpisana na listę sanktuariów diecezji krakowskiej, a w 1992 r. otrzymała oficjalny dekret ustanawiający tu sanktuarium Bożego Miłosierdzia.

Przed kaplicą (po lewej stronie wejścia) znajduje się płaskorzeźba z popiersiem Ojca Świętego Jana Pawła II, upamiętniająca jego pierwszą papieską pielgrzymkę do tego sanktuarium w 1997 r. (projekt Czesława Dźwigaja), a po prawej – płaskorzeźba z popiersiem Ojca Świętego Benedykta XVI upamiętniająca jego pielgrzymkę w 2006 r. (projekt Andrzeja Zaradkiewicza). Tablica, umieszczona na budynku klasztornym (pod oknem po prawej stronie od wejścia do kaplicy), wskazuje na celę, w której zmarła św. Siostra Faustyna (projekt Cz. Dźwigaja).

Śladami św. Siostry Faustyny *Przewodnik pielgrzyma po Krakowie*

Przed klasztorem stoi zabytkowa figura św. Józefa (z 1900 r.). Od imienia tego świętego posesja nosiła niegdyś nazwę „Józefowa”. Na placu znajduje się także ołtarz polowy (poł. lat 80. XX w.), który służył do celebracji większych nabożeństw plenerowych.

Bazylika Bożego Miłosierdzia

Na dynamiczny rozwój tego sanktuarium wpłynęła beatyfikacja i kanonizacja Siostry Faustyny, a także wspomniane już trzy papieskie pielgrzymki. Ogromną rolę w propagowaniu tego miejsca odegrał Jan Paweł II. Przybywał tu już jako robotnik pobliskiego „Solvayu” (lata 1941–1944). Był częstym gościem także potem jako kapłan i biskup Krakowa. Jego następca w archidiecezji krakowskiej – kard. Franciszek Macharski – w 1996 r. powołał fundację mającą na celu budowę bazyliki Bożego Miłosierdzia i zaplecza socjalnego dla pielgrzymów. 17 sierpnia 2002 r. Jan Paweł II poświęcił nową bazylikę i zawierzył świat Bożemu Miłosierdziu.

Bazylika, zbudowana w latach 1999–2002 według projektu Witolda Cęckiewicza, kształtem przypomina okręt i kojarzy się ze współczesną „arką przymierza”, w której ocalenie znajdują wszyscy pokładający nadzieję w Miłosierdziu Bożym. Jego znakiem jest obraz Jezusa Miłosiernego (kopia cudownego obrazu pędzla Jana Chrząszcza) umieszczony nad tabernakulum, które ma kształt kuli ziemskiej otoczonej krzewem targanym silnymi wiatrami.

Obraz dominuje w wystroju prezbiterium bazyliki. Na ścianach oddzielających prezbiterium od nawy głównej umieszczono (po lewej stronie) obraz Ostrobramskiej Matki Bożej Miłosierdzia (pędzla Jana Chrzęszcza), a po prawej – fragment tekstu Aktu Zawierzenia Świata Miłosierdziu Bożemu dokonanego w tej bazylice 17 sierpnia 2002 r. przez Jana Pawła II. Przy wejściu do bazyliki (w przed-sionku po lewej stronie) znajduje się kamień węgielny z Golgoty, poświęcony przez Jana Pawła II oraz (po prawej stronie) tablica upamiętniająca jego drugą pielgrzymkę do Łagiewnik i konsekrację bazyliki. Wyżej tablica upamiętniająca pielgrzymkę Benedykta XVI.

W dolnej części kościoła znajduje się pięć kaplic: pw. Communio Sanctorum z przepięknym wystrojem mozaikowym węgierskiego

artysty, grekokatolickiego kapłana Laszló Puskása (dar Kościoła węgierskiego); pw. św. Siostry Faustyny z obrazem Apostołki Miłosierdzia Bożego pędzla Jana Chrzęszcza (ufundowana przez Kościół włoski); pw. św. Andrzeja Apostoła z ikonostasem ukraińskiego artysty Lubomira Medwida (ufundowana przez grekokatolików z Polski i Ukrainy); pw. Krzyża Świętego (ufundowana przez Kościół w Niemczech) oraz pw. Matki Bożej Bolesnej (ufundowana przez Kościół na Słowacji).

Obok bazyliki znajduje się kaplica Wierzytwej Adoracji, zbudowana według projektu Witolda Cęckiewicza, w której trwa nieustanna adoracja Najświętszego Sakramentu i - jako znak rozchodzącego się z tego miejsca na cały świat orędzia o Miłosierdziu Bożym

Bazylika Bożego Miłosierdzia

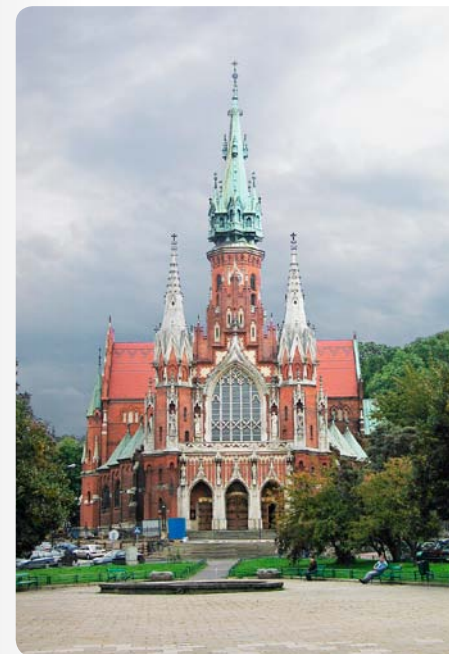

– płonie ogień zapalony przez Jana Pawła II w Watykanie w grudniu 2003 r. Za kaplicą Wierzytwej Adoracji znajduje się aula Jana Pawła II, a przed bazyliką – wolno stojąca wieża widokowa z pomnikiem Ojca Świętego Jana Pawła II, apostoła Miłosierdzia Bożego i orędownika pokoju. Z niej można oglądać panoramę Krakowa i okolic.

Kościół św. Józefa

Rynek Podgórski

Kościół pw. św. Józefa jest kościołem parafialnym, do którego w latach życia Siostry Faustyny należała wieś Łagiewniki. Z tą świątynią związane jest jedno wydarzenie zapisane na kartach jej „Dzienniczka”. W dniu 27 grudnia 1937 r. Siostra Faustyna wracała bryczką do szpitala na Prądniku. „Podróż miałam miłą – czytamy – bo jechała ze

Śladami św. Siostry Faustyny

Przewodnik pielgrzymy po Krakowie

mną pewna osoba, która wiozła dziecko do chrztu. Podwiozłyśmy ją do samego kościoła w Podgórzu; aby ona mogła wysiąść, położyła mi dziecię na rękach. Kiedy wzięłam dziecię na ręce, w gorącej modlitwie ofiarowałam je Bogu, aby kiedyś przyniosło Panu szczególną chwałę; uczułam w duszy, iż Pan szczególnie spojrzął na tę duszyczkę” (Dz. 849). To dziecko ktoś wcześniejszej nocy zostawił przy furcie klasztornej w Łagiewnikach. Rano siostry znalazły je, umyły, nakarmiły i zaczęły szukać osoby, która wzięłaby je na wychowanie. Zgłosiła się sąsiadka, która chętnie przyjęła znalezione dziecko i postanowiła zapisać je na swoje nazwisko. Skorzystano więc z bryczki, która odwoziła Siostrę Faustynę na Prądnik. W ten sposób Siostra Faustyna i sąsiadka ze znalezionym dzieckiem przyjechały do kościoła parafialnego w Podgórzu, gdzie dziecko zostało ochrzczone i zapisane w metrykach kościelnych.

Drukarnia Cebulskiego

ul. Szewska 22

Zabudowa ul. Szewskiej pochodzi głównie z XVI–XVII w. Kamienica przy ul. Szewskiej 22, określana jako „kolegiacka”, powstała w 1910 r. z dwu przebudowanych starszych budynków. Część tej kamienicy w okresie międzywojennym XX w. wynajmował Józef Cebulski dla swojej firmy, która funkcjonowała pod nazwą Wydawnictwo Książek do Nabożeństwa i Skład Dewocjonalii. W tym wydawnictwie wydrukowano pierwsze obrazy Jezusa Miłosiernego z koronką do Miłosierdzia Bożego i małe modlitewniki,

Szewska z widokiem na Rynek Główny

zatytułowane „Chrystus, Król miłosierdzia”, które na podstawie objawień Siostry Faustyny opracował jej wileński kierownik duchowy ks. Michał Sopoćko. Siostra Faustyna wraz z przełożoną matką Ireną Krzyżanowską była w tym wydawnictwie 27 września 1937r. Tak opisała to wydarzenie

w swoim „Dzienniczku”: „Dziś poszliśmy z Matką Przełożoną do pewnego pana, gdzie były w druku i malowały się małe obrazeczki Miłosierdzia Bożego, także wezwania i koroneczka, które już otrzymały aprobatę, i także miałyśmy zobaczyć większy obraz poprawiony. Bardzo jest zbliżony, ucieszyłam się tym niezmiernie” (Dz. 1299; por. Dz. 1301). Po wizycie w wydawnictwie Cebulskiego Siostra Faustyna wraz z przełożoną poszła na Rynek Główny do kościoła Mariackiego.

Bazylika Mariacka Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny

Rynek Główny

Przy Rynku Głównym, od strony ul. Floriańskiej, usytuowany jest kościół pw.

Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (bazylika Mariacka) – najstynniejsza gotycka świątynia w Polsce. Zbudowany na początku XIII w., w następnych stuleciach był przebudowywany i upiększany. Perłą tej świątyni jest ołtarz Najświętszej Maryi Panny (dzieło Wita Stwosza) wspierający pomnik średnio-wiecznego snycerstwa. Jest to największy tego rodzaju ołtarz w Europie (11 x 13 m) wykonany z drzewa dębowego i lipowego (rzeźby postaci). W nastawie ołtarza, w części środkowej, umieszczono bardzo plastyczną scenę zaślubienia Najświętszej Maryi Panny w otoczeniu Apostołów, a w absydzie sceny wniebowzięcia i koronacji.

W „Dzienniczku” Siostra Faustyna tak opisuje swój pobyt i duchowe przeżycia w tej świątyni: „Kiedyśmy załatwiły tę całą sprawę, poszliśmy do kościoła Najświętszej Panny

Śladami św. Siostry Faustyny Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

Marii; wysłuchałyśmy Mszy świętej, podczas której dał mi Pan poznać, jak wielka liczba dusz znajdzie zbawienie przez to dzieło. Potem weszłam w rozmowę wewnętrzną z Panem, dziękując mu, że raczył mi dać tę łaskę, że mogę widzieć cześć, jaka się szerzy [dla] niezgłębionego miłosierdzia Jego. Wszłam w głęboką modlitwę dziękczynną. O, jak wielka jest hojność Boża, niech będzie błogosławiony Pan, który wierny jest w obietnicach swoich” (Dz. 1300).

Bazylika Najświętszego Serca Pana Jezusa oo. Jezuitów

ul. Kopernika 26

Kościół ten został zbudowany w latach 1912–1921 według projektu Franciszka Mączyńskiego. Świątynię, w której od początku pracują ojcowie jezuici, konsekrował bp Anatol Nowak (29 maja 1921 r.), a kilka dni później (w uroczystość Serca Jezusowego) prymas Polski kard. Edmund Dalbor poprowadził stąd procesję na Mały Rynek, gdzie uroczyste poświęcił Polskę Najświętszemu Sercu Jezusowemu. Odtąd kościół przy ul. Kopernika, mający od 1960r. tytuł bazyliki mniejszej, jest centralną świątynią w Polsce poświęconą Sercu Jezusowemu.

Klasztor Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w czasach Siostry Faustyny miały charakter kontemplacyjno-czynny. Siostry bardzo rzadko i tylko w ważnych sprawach wychodziły do miasta. Do takich sytuacji należały procesje organizowane w uroczystość Serca Jezusowego. Siostra Faustyna brała

udział w takiej procesji 19 czerwca 1936 r.: „Kiedy poszliśmy do jezuitów na procesję Serca Jezusowego – zapisała w „Dzienniczku” – w czasie niesporów ujrzałam te same promienie wychodzące z Przenajświętszej Hostii, jako są namalowane w tym obrazie. Duszę moją ogarnęła wielka tęsknota za Bogiem” (Dz. 657). Ojcowie jezuici byli rekolekcjonistami i spowiednikami w klasztorach Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia. Na duchowości tego zakonu i przy pomocy formacyjnej ojców jezuitów wzrastała duchowo także Siostra Faustyna. W jej życiu ogromnie ważną rolę odegrał najpierw o. Edmund Elter, profesor rzymskiego Gregorianum, który jako pierwszy kapłan rozpoznał i potwierdził nadprzyrodzony charakter jej objawień, a potem o. Józef Andrasz SJ, który był jej krakowskim spowiednikiem i kierownikiem duchowym.

Ojcowie jezuici do dzisiaj służą siostrom Zgromadzenia Matki Bożej Miłosierdzia jako rekolekcjoniści, kierownicy duchowni i spowiednicy, a w tagiewnickim klasztorze pełnią także funkcję kapelanów postępujących siostrom i pielgrzymom.

Szpital im. Jana Pawła II

ul. Prądnicka 80

Miejskie Zakłady Sanitarne na Prądniku Białym powstały w latach 1913–1917 na podstawie projektów dra Tomasza Janiszewskiego (pierwszego dyrektora zakładów) i Jana Zawiejskiego. W momencie otwarcia było tu 120 łóżek dla chorych na szkarlatynę oraz 126 dla chorych na gruźlicę. Kaplicę (w osobnym budynku) w stylu modernistycznym projektował Adolf Szyszko-Bohusz lub Franciszek Mączyński.

Śladami św. Siostry Faustyny

Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

Siostra Faustyna dwukrotnie przebywała w tym szpitalu w latach 1936–1938 (w sumie ponad 8 miesięcy) pod opieką dra Adama Sielberga i ówczesnych pielęgniarek – sióstr sercanek. Leżała w separacie, w I i III baraku gruźliczym niedaleko wspomnianej kaplicy. Zapisła tu wiele kart swego „Dzienniczka” i doświadczyła wielu łask mistycznych. Szpital opuściła 17 września 1938 r. Przy pożegnaniu dr Sielberg poprosił ją o obrazek św. Teresy od Dzieciątka Jezus, który miała na szafce. Gdy pielęgniarka zaproponowała, przypominając o koniecznej dezynfekcji, dr Sielberg odpowiedział: „Święci nie zarażają”. Baraków, w których leżała Siostra Faustyna, już nie ma – zostały wyburzone w czasie II wojny światowej. Z tamtego okresu pozostała do dziś jedynie kaplica pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Od 1990 r. patronem szpitala jest Jan Paweł II, który 9 czerwca 1997 r. osobiście poświęcił budynek Kliniki Kardiologii. Od 2007 r. gruntownie odnowiono kaplicę pw. Najświętszego Serca Jezusowego, przywracając jej wystrój z lat przedwojennych. Kaplicę poświęcił metropolita krakowski kard. Stanisław Dziwisz, a relikwię Apostołki Miłosierdzia Bożego przekazało Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia.

Na zewnątrz kaplicy wmurowano tablicę (wg projektu Czesława Dźwigaja), upamiętniającą pobyt św. Siostry Faustyny w tym szpitalu, a w kaplicy specjalną tablicą oznaczono miejsce jej modlitwy.

Kaplica pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w szpitalu im. Jana Pawła II

Informacje praktyczne

Klasztor Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia

ul. Siostry Faustyny 3, 30-420 Kraków
tel.: +48 12 266 58 59
faks: +48 12 266 23 68
www.faustyna.pl
www.faustinum.pl
www.misericordia.faustyna.pl
Rektorat: www.milosierdzie.pl

Punkt informacyjny

Zgłaszanie grup pielgrzymkowych, zamawianie prelekcji na temat życia i misji św. Siostry Faustyny, wpisy na adorację Najświętszego Sakramentu w kaplicy Wieczystej Adoracji:
tel.: +48 12 252 33 33
+48 12 252 33 11

Główne uroczystości

- Święto Miłosierdzia Bożego
– pierwsza niedziela po Wielkanocy (święto ruchome)
- Uroczystość św. Siostry Faustyny
– 5 października

Msze święte

- w niedziele i święta:
kaplica klasztorna: 7.00, 8.30, 19.00
bazylika: 9.00, 10.30, 12.00, 13.30, 15.20, 18.00
- w dni powszednie:
kaplica klasztorna: 6.30, 17.00
bazylika: 9.00, 10.00, 15.20, 18.00

Godzina Miłosierdzia

- codziennie, godz. 15.00
bazylika i kaplica klasztorna

Dom św. Siostry Faustyny

Z muzeum i pokojami dla pielgrzymów (52 miejsca)
ul. Siostry Faustyny 3, 30-420 Kraków
tel.: +48 12 444 68 58;
+48 12 266 58 59 w. 400
e-mail: noclegi@faustyna.pl

Dom Duszpasterski

46 pokoi z łazienkami, restauracja, kawiarnia, sala konferencyjna, poradnie
ul. Siostry Faustyny 3, 30-420 Kraków
tel.: +48 12 252 33 00
faks: +48 12 263 79 97
e-mail: domduszpasterski@milosierdzie.pl

Dojazd i parkingi

Z południowej obwodnicy Krakowa zjazd: Łagiewniki. Samochody osobowe mogą dojechać na parking obok bazyliki, a autokary – według oznaczeń drogowych – na parking przy ul. Motarskiego.

Informacje dla turystów niepełnosprawnych:

www.krakow.pl/bezbarier

Papieski Tramwaj nr 8

Wielu ludzi zafascynowanych postacią Jana Pawła II przyjeżdża do Krakowa, by odwiedzić miejsca, które były dla niego ważne. Od 2002 r. pielgrzymi spacerują po mieście tzw. „Ścieżkami Jana Pawła II”, a od 2011 r. korzystają z tzw. Papieskiego Tramwaju nr 8, który pomiędzy centrum miasta a Borkiem Fałęckim łączy najczęściej odwiedzane miejsca związane z Janem Pawłem II (np. Pałac Biskupi zwany też Domem Biskupów Krakowskich, katedrę na Wawelu) z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia i Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!” w dzielnicy Łagiewniki-Borek Fałęcki. Tramwaj przejeżdża też przez urokliwe zakątki Kazimierza i Podgórze – kiedyś oddzielne od Krakowa miasta.

Aby z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia dojść do przystanku „Ósemki”, trzeba pójść ul. Siostry Faustyny w kierunku ul. Zakopiańskiej (i przystanku kolejowego Kraków Łagiewniki), następnie przejść tunelem pod ul. Zakopiańską na przystanek tramwajowy zlokalizowany po drugiej stronie.

Przystanki

Filharmonia

Budynek Filharmonii krakowskiej
(ul. Zwierzyniecka 1 – patrz str. 10)

W pobliżu:

- **Collegium Philologicum** – budynek Instytutu Filologii Polskiej, zwany Gołębnikiem (ul. Gołębia 20). Karol Wojtyła, jako student filologii polskiej na UJ (od października 1938 r. do początku listopada 1939 r.), uczęszczał tutaj na zajęcia.
- **Collegium Maius**
(ul. Jagiellońska 15 – patrz str. 11)
- **Collegium Novum**
(ul. Gołębia 24 – patrz str. 10)
- **Pałac Biskupi** (z „oknem papieskim”, ul. Franciszkańska 3 – patrz str. 4)
- **Planty** – aleję pomiędzy Pałacem Biskupim, a seminarium duchownym i katedrą na Wawelu często spacerował Karol Wojtyła będąc metropolitą krakowskim.

Plac Wszystkich Świętych

Plac leży pomiędzy dwoma ważnymi dla Krakowa i Karola Wojtyły kościołami – bazyliką ojców franciszkanów oraz bazyliką ojców dominikanów.

W pobliżu:

- **Bazylika św. Franciszka z Asyżu oo. Franciszkanów** (pl. Wszystkich Świętych 5 – patrz str. 26)
- **Bazylika Trójcy Świętej oo. Dominikanów** (ul. Stolarska 12) to miejsce kultu św. Jacka Odrowąża, pierwszego polskiego dominikanina. Jego grób często odwiedzał kard.

Karol Wojtyła. Tu też często spotykał się z uczestnikami słynnego duszpasterstwa akademickiego „Beczka”. (patrz też str. 27)

Św. Gertrudy

Przystanek zlokalizowany jest w pobliżu Krakowskich Plant oddzielających ulicę świętej Gertrudy od zabudowań klasztornych siostr bernardynek i kościoła św. Józefa.

W pobliżu:

- **Kościół św. Józefa i klasztor ss. Bernardynek**
(ul. Poselska 21 – patrz str. 5)

Wawel

Wzgórze wawelskie od X w. było siedzibą polskich władców, a od 1000 r. także ośrodkiem władzy biskupiej. W sąsiedztwie przystanku przebiega trasa, którą w maju każdego roku przechodzi barwna procesja z katedry wawelskiej na Skatkę. Katedra była dla Jana Pawła II najważniejszym w jego życiu kościołem. Stąd blisko też do ulicy Kanoniczej, najstarszej z krakowskich ulic, przy której Karol Wojtyła mieszkał przez 16 lat.

W pobliżu:

- **Bazylika Archikatedralna św. Stanisława ze Szczepanowa i św. Wacława** (patrz str. 22)
- **Wyższe Seminarium Duchowne Archidiecezji Krakowskiej**
(ul. Podzamcze 8 – patrz str. 6)
- **Muzeum archidiecezjalne kard. Karola Wojtyły** (ul. Kanonicza 19-21 – patrz Kamienica Dziekańska str. 5)

Stradom

Od ul. Stradom blisko jest do Skatki – słynnego panteonu narodowego i sanktuarium św. Stanisława Biskupa i Męczennika.

W pobliżu:

- **Bazylika św. Michała Archanioła i św. Stanisława BM oo. Paulinów na Skatce**
(ul. Skateczna 15 – patrz str. 7)
- **Kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej i św. Małgorzaty oo. Augustianów**
(ul. Augustiańska 7 – patrz str. 24). Kiedy Karol Wojtyła mieszkał przy ul. Kanoniczej (1951-1967) często tu odprawiał msze św. oraz spotykał się z chórem śpiewającym w tym kościele. Ze względu na wspaniałą akustykę wnętrza kościoła obecnie często odbywają się tu koncerty kilku ważnych krakowskich festiwali muzycznych.

Plac Wolnica

Plac Wolnica to część rynku dawnego miasta Kazimierz. Stoi przy nim bazylika Bożego

Papieski Tramwaj nr 8

Przewodnik pielgrzymy po Krakowie

Ciała, a nieco dalej – w żydowskiej części tego miasta – synagogi Tempel oraz Remu, które w 1969 r. odwiedził metropolita krakowski, kardynał Karol Wojtyła. Nieopodal przystanku mieści się też dom braci Albertynów.

W pobliżu:

- **Bazylika Bożego Ciała Kanoników Regularnych Laterańskich**
(ul. Bożego Ciała 26 – patrz str. 24)
- **Synagogi – Tempel** (ul. Podbrzezie) i **Remu** (ul. Szeroka). Kard. Karol Wojtyła odwiedził te synagogi przy okazji wizytacji duszpasterskiej parafii Bożego Ciała, którą odbył w 1969 r. Obie bożnice świadczące o dawnej żywotności religii i świetności kultury żydowskiej w Krakowie są czynne do dziś.
- **Dom braci Albertynów** (ul. Krakowska 43) to główny budynek zgromadzenia założonego przez św. Brata Alberta – Adama Chmielowskiego (1845-1916) – bardzo ważnej dla Karola Wojtyły postaci, której postawa miała wpływ na jego ostateczny wybór drogi życiowej.

Tramwaj nr 8 jeździ codziennie w godz. 5.00-23.00

W dni powszednie

w godz. 6.30-18.30 kursuje co 10 min. w godz. późniejszych co 20 min.

W soboty i święta

w godz. 5.00-21.30 kursuje co 20 min., w godz. późniejszych co 30 min.

Papieski Tramwaj to projekt zrealizowany przez Gminę Miejską Kraków, Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!” oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Krakowie.

Trasa Papieskiego Tramwaju nr 8

Papieski Tramwaj nr 8
Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

● Korona

Z przystanku blisko jest do Rynku Podgórskiego, przy którym stoi kościół św. Józefa (główna świątynia dawnego miasta Podgórze), a przy nim – niezwykła plebania wzniesiona na wyrobisku skalnym.

W pobliżu:

- **Kościół św. Józefa** (Rynek Podgórski). **W piwnicach plebanii od 1980 r. funkcjonuje „Kamieniołom Jana Pawła II” – miejsce spotkań artystów i ówczesnych opozycjonistów, a obecnie – wydarzeń kulturalnych organizowanych przez tutejszą parafię.** Nazwa wprost nawiązuje do jednego z poematów Karola Wojtyły, który w czasie II wojny światowej był m.in. robotnikiem w innym krakowskim kamieniołomie (na Zakrzówku). (patrz też str. 45)

● Smolki

Smolki to przecznica ul. Kalwaryjskiej, którą jedzie tramwaj nr 8. Idąc od przystanku ulicą Smolki pod górę, trafimy do kościoła ojców Redemptorystów, do którego Karol Wojtyła często wstępował na modlitwę, gdy w latach II wojny światowej, jako robotnik w zakładach sodowych „Solvay”, wracał z pracy do domu na Dębnikach.

W pobliżu:

- **Kościół Matki Boskiej Nieustającej Pomocy** (oo. Redemptorystów) (ul. Zamojskiego 56 – patrz str. 18)

● Rondo Matecznego

W lutym 1944 r. Karol Wojtyła wracając pieszo z nocnej zmiany w fabryce „Solvay” został w pobliżu tego ronda potrącony przez ciężarówkę. Nieprzytomnego zauważyła jedna z pasażerek tramwaju. Dzięki temu, w ciężkim stanie, został na czas przewieziony do szpitala.

● Rzemieślnicza

Pomiędzy rondem Matecznego a Borkiem Fałęckim, znajdowała się fabryka „Solvay”. Tramwaj jedzie po drodze, którą przemierzał Karol Wojtyła, wędrując pieszo pomiędzy tą fabryką a domem na Dębnikach.

● Łagiewniki

Zakłady sodowe „Solvay” połączone były kolejką wąskotorową z kamieniołomem na Zakrzówku, skąd dostarczany był kamień do wyrobu sody. Do obowiązków Karola Wojtyły, pracującego początkowo w kamieniołomie, należało m.in. rozbijanie wapiennych bloków i ładowanie ich na wagoniki kolejki. Czasem jeździł też tą kolejką jako pomocnik maszynisty.

● Sanktuarium Bożego Miłosierdzia

W pobliżu:

- **Kaplica św. Józefa z obrazem Jezusa Miłosiernego i grobem św. Siostry Faustyny** (patrz str. 42)
- **Bazylika Bożego Miłosierdzia** (patrz str. 43-44)
- **Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!”** (patrz str. 19)

● Solvay

Do oczyszczalni sody, przez trzy lata II wojny światowej (1942-1944) Karol Wojtyła przychodził do pracy najczęściej na nocne zmiany. Wtedy wolne od wysiłku fizycznego chwile mógł poświęcać na lekturę i modlitwę. Dzięki tej pracy uniknął wywózki na przymusowe roboty do Niemiec.

W pobliżu:

- **Centrum Sztuki Współczesnej „Solvay”** (ul. Zakopiańska 62). „Fabryka stała się dla mnie (...) prawdziwym seminarium duchownym, choć zakonspirowanym” – wspominał Jan Paweł II. Obecnie teren zakładów zajmuje centrum handlowe, a w ocalałym budynku socjalnym mieści się Centrum Sztuki Współczesnej „Solvay”.

● Borek Fałęcki – pętla tramwajowa

Pętla tramwajowa w Borku Fałęckim jest usytuowana u stóp wzniesienia, na szczycie którego stoi kościół Matki Boskiej Zwycięskiej. W czasie II wojny światowej obok tego budynku stał drewniany kościółek, do którego z pobliskiej fabryki często przychodził Karol Wojtyła na nabożeństwa i osobistą modlitwę.

Papieski Tramwaj nr 8

Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

W pobliżu:

- **Kościół Matki Boskiej Zwycięskiej** (ul. Zakopiańska 86) był budowany w latach 1937-1939 i 1945-1947 r. (wtedy dokończono prace). W czasie II wojny światowej przez okupantów niemieckich budynek przeznaczony został na magazyn. Jako biskup krakowski Karol Wojtyła chętnie odwiedzał tutejszą parafię i spotykał się na plebanii z dawnymi kolegami z pracy. Podczas przemówienia w 1968 r. mówił: „Nigdy tutaj nie mieszkałem, ale tutaj pracowałem. W ciągu tych lat okupacyjnych ukształtowało się moje powołanie kapłańskie. W szczególności więc sposób jestem związany z waszą parafią, bo to powołanie kształtowało się właśnie tu.” 26 października 1975 r. kard. Wojtyła konsekrował kościół MB Zwycięskiej.

Dane teleadresowe:

**Centrum Jana Pawła II
„Nie lękajcie się!”**
ul. Kanonicza 18
31-002 Kraków
tel. 48 12 4296471
www.janpawel2.pl

**Miejskie Przedsiębiorstwo
Komunikacyjne S.A.**
ul. Jana Brożka 3
30-347 Kraków
www.mpk.krakow.pl
Informacja: tel. 19150

Sieć Informacji Miejskiej INFO Kraków

Centrum Obsługi Ruchu Turystycznego

ul. Powiśle 11
tel. +48 513 099 688
e-mail: powisle@infokrakow.pl

Pawilon Wyspiańskiego

pl. Wszystkich Świętych 2
tel. +48 12 616 18 86
wyspianski@infokrakow.pl

Sukiennice

Rynek Główny 1/3
tel. +48 12 433 73 10
sukiennice@infokrakow.pl

ul. św. Jana 2

tel. +48 12 421 77 87
jana@infokrakow.pl

ul. Szpitalna 25

tel. +48 12 432 01 10
szpitalna@infokrakow.pl

ul. Józefa 7

jozefa@infokrakow.pl
tel. +48 12 422 04 71

Międzynarodowy Port Lotniczy w Balicach

tel. +48 12 285 53 41
balice@infokrakow.pl

Numery alarmowe:

Numer alarmowy: 112
Policja: 997
Pogotowie
Ratunkowe: 999
Straż Pożarna: 998
Straż Miejska: 986
Pomoc Drogowa: 981

Telefon bezpieczeństwa
dla cudzoziemców
(tylko w sezonie letnim):
+48 608 599 999
0 800 200 300

Przewodnik pielgrzyma po Krakowie

Teksty: A. Wilkońska, s. M. Elżbieta Siepak ZMBM, K. Gurba, M. Jakubczyk

Zdjęcia: B. Krużel, W. Majka, S. Markowski, M. Grychowski, A. Pastawski, J. Walczewski, P. Krawczyk,
G. Zygiel, archiwa: Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia, UMK, MPK

Projekt graficzny: P. Bytnar

Notatki

URZĄD MIASTA KRAKOWA

Wydział Informacji, Turystyki i Promocji Miasta

pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków

tel.: +48 12 616 60 52, fax: +48 12 616 60 56

e-mail: marketing@um.krakow.pl

www.krakow.pl

egzemplarz bezpłatny; 2012

PATRONI MEDIALNI

WWW.KRAKÓW.PL

